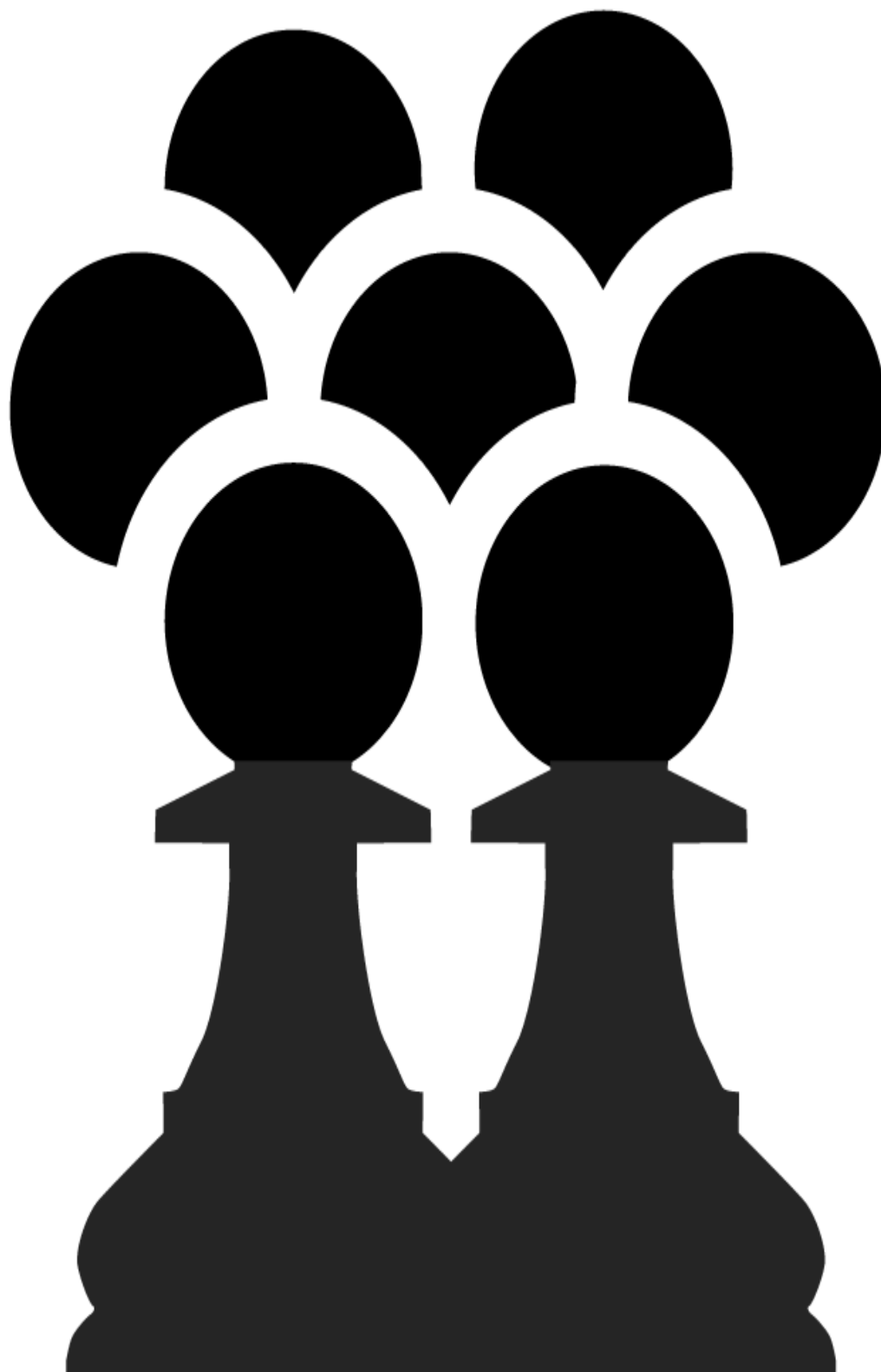


Clubblad van Schaakvereniging **Promotie Zoetermeer**

de Promoot

jaargang **67** | nummer **2** | december 2018



→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **67** | nummer **2** | december 2018

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal:	Wooncentrum Gondelkade, Gondelkade 33, Zoetermeer
Website:	www.svpromotie.nl
Contributie:	senioren (vanaf 20 jr): € 149,- / junioren (t/m 20 jr): € 71,50 / studenten: € 70,- / leskosten € 22,50 / alleen extern: € 70,00
Donaties:	minimaal € 25,00
Bankrekening:	2405362 (NL79 INGB 0002 4053 62), t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer
Ereleden:	P. Briggeman, G. Eggink, J. Meijer, M. Nepveu, G. Swart, J. Veldhuizen

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	D. Th. Brinkman (Dirk)	v.Boisotring 97 2722 AB Zoetermeer	(079) 342 20 05 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	H. Minnema (Hans)	Esmoreitschouw 41 2726 KJ Zoetermeer	(06) 24 13 20 30 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Linie 4 2652 HB Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35, (06) 22 41 94 68 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	D.J.F. van Nies (Dingeman)	Rhonestroom 22 2721 CC Zoetermeer	(079) 341 84 32 jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	adres	telefoon + e-mail
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29 h.j.alberts@hetnet.nl
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35 vries809@gmail.com
webmaster svpromotie.nl	R.R. Matai (Rudi)	Sicilië 1 2721 HN Zoetermeer	(079) 888 59 52 wmprom@hotmail.nl
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl

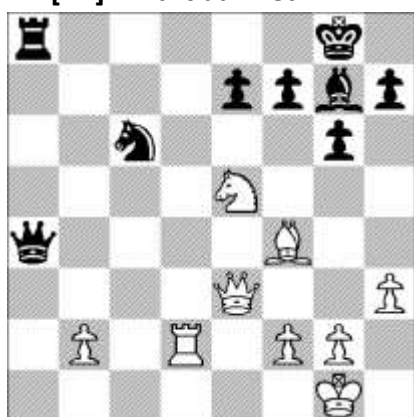
→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

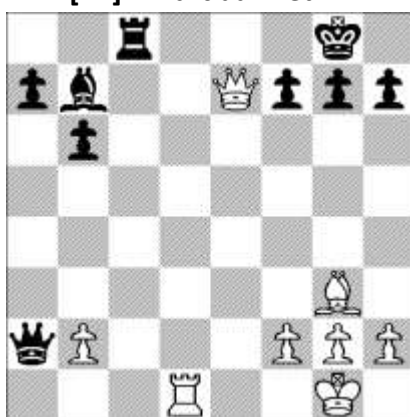
Intro: Redactioneel	<i>redactie</i>	blz. 2
Intro: Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	2
Intern: Stand na de 13 ^e ronde (11 december)	<i>Maarten Wichhart</i>	3
Intern: Het jaar zit er weer op	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Extern: Alle uitslagen t/m december	<i>Rob de Vries</i>	5
Voetbal: Schaken als Frenkie de Jong	<i>Jan Willem Duijzer</i>	6
Openingen: Nóg een spade dieper...	<i>Manuel Nepveu</i>	8
Beker: Rollercoaster tegen Rokado	<i>Maarten van Zetten</i>	10
Tan is geen Tal: SchaakHumor	<i>John Tan</i>	11
Opgaven: Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	12
Varia: De schaakstellingen op het Armeense bankbiljet	<i>Hans Meijer</i>	13
Puzzel: Kerstpuzzel 2018	<i>Jan Blankespoor</i>	15
Tactiek: Lekker tactieken met de feestdagen	<i>Rudi Matai</i>	18
Varia: Schaakbordvloer kerk Heukelum	<i>Henk Alberts</i>	22
Oude doos: De Turk uit Bratislava	<i>Willem Hajenius</i>	23
Partij: Meester tegen amateur	<i>Rachid Schrik</i>	26
Team: Promotie 2, het nieuwe jeugdteam	<i>Max Kanbier</i>	29
Varia: Kaarsenkroon Walburgiskerk Zutphen	<i>Henk Alberts</i>	31
Varia: Schaakstandbeelden in de wereld: Bratislava	<i>Henk Alberts</i>	32
Boek: Leuke schaakboeken, een persoonlijke keuze	<i>Ferdi Sieben</i>	35
Toernooi: Een Iers-Keltisch schaakverhaal	<i>Hans Meijer</i>	37
Opgaven: Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	41
Agenda: Alle evenementen t/m maart 2019	<i>bestuur</i>	42

3 maal "kort maar krachtig"

[A] zwart aan zet ●



[B] zwart aan zet ●



[C] wit aan zet ○



[bron: Hans Ree, NRC]

oplossingen: → blz. 41

intro	Redactioneel		Henk Alberts Rob de Vries
--------------	---------------------	--	--

Hiernaast ziet U dat we onze jaarlijkse kerstboom weer van stal hebben gehaald. Als we er eens goed (als schaker) naar kijken, dan valt op dat wit maar liefst 3 keer schaak staat, maar niet mat! Natuurlijk staat zwart niet ook schaak, anders zou de stelling nog onreglementairder zijn dan hij al is... We zullen maar niet vragen wat hier de laatste zet was.

De andere stellingen in deze Promoot zijn allemaal dik in orde, en staan ook (bijna) allemaal op een vertrouwd vierkant bord met 64 velden. Veel van die stellingen dienen als illustratie van een artikel, maar om U met de feestdagen wat te doen te geven zijn er ook flink wat door U op te lossen opgaven. Naast de gebruikelijke acht partij-problemen ("wit/zwart speelt en wint") en de drie maal "kort maar krachtig" op pagina 1, kunt U zich ook het hoofd breken over vier problemen van het type "mat-in-2" of "mat-in-3". En tenslotte is daar natuurlijk de inmiddels traditionele kerstpuzzel van de hand van Jan Blankespoor. And, as a bonus, Jan Willem is testing your problem solving skills as well as your knowledge of foreign languages...

Veel lees- en oplosplezier!



Prettige feestdagen!

intro		Van de voorzitter	Jaap van den Berg
--------------	---	--------------------------	------------------------------------

Als het goed is zijn we na drie weken weer terug op Gondelkade. Het was mooi dat de gemeente een alternatief bood aan de Bijdorplan, maar zoals wel vaker in het leven waardeer je iets pas goed als je het mist. Zeker de vertrouwde gezichten die ons met een drankje en een hapje bijstaan.

Inmiddels hebben we onze ervaringen opgedaan met de nieuwe opzet van de landelijke competitie. Dat leverde op de zaterdagmiddag omdat er ook twee Botwinnik-teams spelen een volle bak op aan de Gondelkade. Een mooie reclame voor de schaaksport in Zoetermeer. Het biedt ook weer kansen voor samenwerking met Botwinnik.

Ons snelschaaktoernooi vertoont de laatste jaren een neergaande lijn als het gaat om het aantal deelnemers; zeker die van onze vereniging zelf waren op één hand te tellen. Dat is jammer, want de reacties na afloop van de deelnemers waren positief en hoopvol zeiden een aantal "tot volgend jaar". Toch kunnen we de feiten niet negeren. Een teruglopend aantal deelnemers heeft ook financiële gevolgen. Over de toekomst van het toernooi komen we terug in de ledenvergadering in maart. Bij de afweging speelt zeker het aantal deelnemers van Promotie een rol.

Dat blijft ook achter bij het aantal leden dat jaarlijks afreist naar Wijk aan Zee. Tata Steel Chess blijft voor veel van ons een trekpleister. Vanaf 11 januari 2019 zullen weer een behoorlijk aantal leden naar Wijk aan Zee gaan, de meesten om zelf mee te doen. Het feit dat een vaste kern dit al wat jaren doet draagt zeker bij aan onze vereniging. Mooi om daarmee het nieuwe jaar te beginnen.

Namens het bestuur wens ik ieder van ons goede Kerstdagen en een voorspoedig 2019.

□

intern	Stand na de 13^e ronde (periode 2, ronde 2, 11 december 2018)	Maarten Wichhart
---------------	---	-----------------------------

groep 1				
pos.	speler	punten	Elo	TPR
1	A. Werksma	162	2204	2203
2	A. de Waal	159	2181	2156
3	J. Baas	147	1957	1991
4	R. Schrik	144	2087	2077
5	H. Noordhoek	141	1931	2096
6	B. Ahlers	138	2052	2093
7	S. de Swart	138	2003	1905
8	H. Ouwers	138	1920	2026
9	B. Bannink	135	2202	2074
10	L. Smaal	129	1854	2038
11	M. Nepveu	129	1953	1923
12	J. Koster	128	1883	1984
13	S. de Jong	126	1804	1860
14	R. Minnema	126	1821	1831
15	M. Kanbier	123	1853	1943
16	B. Albertus (j)	120	1630	1823
17	J. Tan	120	1900	1803
18	J.W. Duijzer	117	2050	1939
19	S. Kooiman	117	----	1829
20	J. Sibbing	108	1905	1721
21	G. Eggink	105	1862	1869
22	M. Wichhart	104	1950	1836
23	J. Bosman	102	1828	1896
24	P. van der Werve	102	1984	1990
25	J. Mostert	96	1905	1975
26	J. van den Berg	86	1859	1823

groep 2				
pos.	speler	punten	Elo	TPR
1	N. Peerdeman	114	1929	2043
2	H. Kuipers	110	1705	1840
3	J. Blankespoor	110	1943	1894
4	H. Boerkamp	102	1876	1793
5	D. Achuthan	90	1751	1581
6	R. Matai	84	1692	1710
7	E. Guijt	84	1678	1717
8	B. van de Graaf	84	1752	1719
9	D. Brinkman	82	1578	1633
10	J. Veldhuizen	82	1694	1593
11	H. Minnema	82	1661	1665
12	M. Hettfleisch	82	1721	1729
13	F. Sieben	80	1723	1710
14	F. van den Berg	78	----	1628
15	F. Martens	74	1608	1654
16	D. van Nies	74	1593	1523
17	G. Toxopeus	70	1627	1652
18	J. Heskes	68	1629	2042
19	C. Schoon	66	1400	1449
20	P. Hijma	66	1439	1443
21	R. de Vries	60	1471	1264
22	J. de Roo	58	1365	1284
23	F. Varenkamp	58	1445	1342
24	A. van Etten	58	1508	1422
25	K. Maliepaard	52	1549	----
26	H. Bragonje	48	1349	1349
27	T. van Wissen	44	1107	728

→ NB: De stand is gesorteerd op **totaal aantal punten** (periode 1 + eerste twee ronden van periode 2)

intern	Het jaar zit er weer op	Maarten Wichhart
---------------	--------------------------------	-----------------------------

Het is weer december, tijd voor de terugblikken op het jaar 2018 dat weer voorbij gevlogen is. De schaakwereld bereidt zich voor op het Tata-toernooi, waar ook de komende editie weer een grote delegatie van onze vereniging aan meedoet. December is ook de maand van traditioneel de dikste editie van de Promoot. Deze ligt nu voor U, en hierbij zal ik ook mijn bijdrage leveren.

Er is dit jaar weer volop gestreden in de interne competitie. Schakers zijn dan ook niet te stoppen. Zelfs niet als de vaste speelzaal niet toegankelijk is, omdat deze voorzien moet worden van een nieuw verfje en een verse vloer. Een enkele uitzondering daargelaten, wist iedereen moeiteloos de tijdelijke locatie op de Bijdorplan te vinden.

De strijd lijkt dit jaar interessanter dan ooit. In de breedte lijkt de club er jaarlijks sterker op te worden. Dit is duidelijk merkbaar aan de jojo-ers (U weet wel, de mensen die heen en weer schommelen tussen de beide groepen). In de eerste periode wisten onder anderen Smaal, Koster en ondergetekende zich terug te vechten naar groep 1. Voor hen in de plaats zijn nu Boerkamp, Peerdeman, Blankespoor en Kuipers veroordeeld tot de 2e groep. Stuk voor stuk spelers die de afgelopen jaren vaste waarde in de 1e groep waren.

Ook aan de kop van de competitie is het spannend. Koploper Werksma bijvoorbeeld heeft tot op heden 6 uit 8 gescoord. Natuurlijk is een score van 75% een erg mooi resultaat, maar toch heeft hij ook al wat punten gemorst. In de totaalstand is het verschil tussen de koploper en de speler op de 10e plaats slechts 33 punten. Dit is minder dan 2 overwinningen. Vorig seizoen was het verschil na evenveel ronden al 45 punten.

Het leek me aardig om eens een kruistabel van de top 10 onderling te maken. Zie hieronder het resultaat.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	score
1. Werksma	x	½			1		1	1	0	½	4 / 6
2. de Waal	½	x	1	1	½		1			1	5 / 6
3. Baas		0	x		½	½	½			1	2½ / 5
4. Schrik		0		x	1			½	1		2½ / 4
5. Noordhoek	0	½	½	0	x		½		1	1	3½ / 7
6. de Swart			½			x	0	½			1 / 3
7. Ouwens	0	0	½		½	1	x				2 / 5
8. Ahlers	0			½		½		x			1 / 3
9. Bannink	1			0	0				x		1 / 3
10. Nepveu	½	0	0		0					x	½ / 4

Er zijn tot op heden 23 onderlinge wedstrijden tussen de top 10 gespeeld. Henk Noordhoek heeft het grootste aantal keer tegen een collega uit de top 10 gespeeld, maar liefst 7 keer. Je zou dus kunnen zeggen dat hij het zwaar heeft gehad. Zijn score van 50% tegen deze groep is niet onverdienstelijk.

Qua resultaat springt het optreden van Ton de Waal eruit. In zijn 6 partijen tegen top 10-ers hoefde hij slechts 2 keer een remise toe te staan, de rest moest eraan geloven.

Tot zover. Rest mij nog jullie allemaal fijne dagen te wensen. Na de oliebollen schaken wij weer verder.

□

extern	Alle uitslagen t/m december 2018	Rob de Vries
---------------	---	---------------------

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match-punten	bord-punten	positie
K1	KNSB 3 ^D	Philidor Leiden 2 - Promotie K1 Promotie K1 - Rijswijk 1 Promotie K1 - Caissa 4 ASC 1 - Promotie K1 Promotie K1 - ZSC-Saende 1	2 - 6 3½ - 4½ 6 - 2 3 - 5 4½ - 3½	8 uit 10 = 80 %	25 uit 40 = 62,5 %	1^e (10 teams)
K2	KNSB 4 ^H	Voorschoten K - Promotie K2 Promotie K2 - Rijswijk 2 Promotie K2 - SHTV 2 Spijkenisse 2 - Promotie K2 Promotie K2 - Schaakmat Westl. 2	3½ - 4½ 4 - 4 4 - 4 4 - 4 7 - 1	7 uit 10 = 70 %	23½ uit 40 = 58,8 %	2^e (10 teams)
H1	HSB Hoofdkl.	Promotie H1 - Novelty Destroyers 1 Schaakhuis 1 - Promotie H1 Schaakmat Westl. 1 - Promotie H1 Botwinnik 1 - Promotie H1	5 - 3 5 - 3 6½ - 1½ 4½ - 3½	2 uit 8 = 25 %	13 uit 32 = 40,6 %	7^e (9 teams)
H2	HSB 1 ^A	DSC 3 - Promotie H2 Promotie H2 - Schaakmat Westl. 2 DD 1 - Promotie H2 Promotie H2 - RSC-Belgisch Park 2	2½ - 5½ 5½ - 2½ 4½ - 3½ 5 - 3	4 uit 6 = 66,7 %	15½ uit 24 = 64,6 %	3^e (8 teams)
H3	HSB 1 ^B	Promotie H3 - RSC-Belgisch Park 1 DD 2 - Promotie H3 Promotie H3 - Wassenaar 1	5½ - 2½ 3½ - 4½ 5½ - 2½	6 uit 6 = 100 %	15½ uit 24 = 64,6 %	1^e (8 teams)
H4	HSB 2 ^A	Schaakhuis 3 - Promotie H4 Promotie H4 - Rijswijk 3 Schaakmat Westl. 3 - Promotie H4 Promotie H4 - DD 3	5½ - 2½ 2½ - 5½ 5 - 3 2 - 6	0 uit 6 = 0 %	8 uit 24 = 33,3 %	8^e (8 teams)
KNSB-beker		1 ^e ronde: Promotie - Rokado 2 ^e ronde: Botwinnik - Promotie 3 ^e ronde: ?????	2 - 2 1½ - 3½	snelschaken ook 2-2, Promotie door → door naar de derde ronde		
HSB-beker		1 ^e ronde: H. Ooievaar - Promotie ¼ finale: DD of R'heer C. - Promotie	2 - 2	snelschaken 1-3 → naar de ¼ finale		

Centrale slotronden HSB-competitie

woensdag 3 april: 1^e klasse (**H2** en **H3**)

woensdag 10 april: Hoofdklasse (**H1**) en 2^e klasse (**H4**)

voetbal	Schaken als Frenkie de Jong	Jan Willem Duijzer
----------------	------------------------------------	---------------------------

Onlangs vroeg ik mijn jongste zoon, die seizoenskaarthouder van Ajax is, waarom Frenkie de Jong nou precies zo goed is. Wat maakt hem €75 miljoen waard? Hij vertelde me dat de magie van Frenkie de Jong zijn lichaamsbeheersing is, de manier waarop hij constant met een “lichaamsschijnbeweging” zijn belagers op het verkeerde been zet. Het gemak ook waarmee hij de bal aanneemt en volkomen natuurlijk steeds een paar meter voorsprong neemt. Hij heeft daardoor een soort ongrijpbaarheid ontwikkeld, een natuurlijke souplesse die misschien nog het beste vergelijkbaar is met de manier waarop Johan Cruyff speelde.

Bestaat dit in het schaken ook? Kun je schaken als Frenkie de Jong? De vraag of je daar ook €75 miljoen mee kunt verdienen stel ik maar niet. Geld maakt niet gelukkig. In de onderstaande stelling, die ik onlangs op het bord had in mijn partij tegen ASC uit Alphen aan de Rijn, had ik een Frenkie de Jong-moment: een schijnbeweging waarmee ik mijn tegenstander in de luren legde. *Zie diagram 1.*



Ik speelde hier met zwart het verrassende 12.... Pb8!! Zwart heeft nu, na Pb8 dus, in feite slechts één stuk ontwikkeld en nog niet gerokeerd, terwijl wit zo’n beetje volledig ontwikkeld is (prettig detail is wel dat ik de witveldige looper van wit heb kunnen ruilen). En toch, ja warempel, toch staat zwart helemaal niet slecht. Is dat magie of niet? Ik vind dit typisch een Frenkie de Jong-actie. De bal ophalen in het eigen 16-meter gebied, daarna met een soepele beweging twee toegesnelde tegenstanders op het verkeerde been zetten (de twee witte paarden), een rush naar voren maken en de bal afgeven aan de spits. Let maar op wat het paard op b8 gaat doen! Ik geef u de volgende zetten.

13. a3 La6, 14. Pb5 Dd7, 15. Pec3 Le7, 16. Tfc1 0-0, 17. a4 Pc6, 18. Dd1 f6, 19. f4 Tac8, 20. Pa2 Pa5.

U ziet het. Zwart (Frenkie) doet niet veel meer dan eenvoudige goede zetten en staat zeven zetten na 12. ... Pb8!! al min of meer gewonnen.



← zie diagram 2

Er volgde:

**21. Txc8 Txc8, 22. Tc1 Pc4,
23. Db3 fxe5, 24. fxe5 Lxb5,
25. Dxb5 Dxb5, 26. axb5 Tf8,
27. Lf2 Pxb2, 28. Tc6.**

zie diagram 3 →



Frenkie heeft inmiddels de bal afgegeven aan Tadic, die een niet-te-missen kans heeft om te scoren. Helaas, hij mist hopeloos door in plaats van 28. ... Pd1! te kiezen voor **28. ... Pd3?** Even later geeft hij zelfs de bal op een onnozele manier weg, waardoor Matthijs de Ligt nog hard in moet grijpen om een tendoelpunt te voorkomen. Remise is het resultaat, maar aan Frenkie lag het niet.

Iets anders. Afgelopen zaterdag had ik in mijn competitiewedstrijd van En Passant Texel tegen Aarts-woud uit (altijd lastig) een wat minder geslaagde start. Ik pakte in de opening met wit (Koningsgambiet) een licht vergiftigde pion en moest daarna de volgende positie verdedigen.



← zie diagram 4

Een serieuze optie was nu:

14. ... Tae8, 15. Dxd6.

zie diagram 5 →



Zwart is in deze stelling aan zet en ik heb vanuit deze stelling de volgende drie (kerst-)opgaven voor u geformuleerd. Mijn verzoek is om deze opgaven één voor één te doen, zonder alvast naar de volgende opgave te kijken. Die heb ik expres in een andere taal geschreven, om een kleine drempel op te werpen.

1. Opgave 1: Met welke mooie zet kan zwart winnen?
2. Aufgabe 2: Wenn Sie dieser Zug gefunden haben; mit welcher Gegenzug kann Weiss sich trotzdem verteidigen?
3. Exercise 3: Quand vous avez trouvé ce coup; comment noir peut encore gagner?

Leuk he? Toll wass? Jolie n'est ce pas? In de partij volgde vanuit diagram 4 overigens **14. ... Tfe8**, waarna ik met **15. Dc4** het vege lijf kon redden en uiteindelijk nog won ook.

Oplossing/Lösung/Solution:

1. Met 15. ... Df2! Een standaard-zet in dit soort situaties. Wit kan de dame niet slaan in verband met mat "achter de paaltjes". En na 16. Tg1 volgt dodelijk f3!

2. Na 15. ... Df2! heeft wit het verrassende 16. Dxf8+! tot zijn beschikking! Immers, na 16. ... Txf8 kan wit de dame op f2 zonder bezwaar slaan en winnen...

3. Maar de grap is dat zwart na 16. Dxf8+ doodleuk Pg8!! kan spelen. Zwart staat dan echt gewonnen. Na 17. Dxc8+ volgt 17. ... Kxc8, 18. Tg1 Te1!, 19. Pe2 f3!, en na 17. Tg1 volgt 17. ... Txf8 en zwart heeft en materieel voordeel en een actievere stelling.

□

openingen	Nóg een spade dieper...	Manuel Nepveu
------------------	--------------------------------	--------------------------

In het laatste clubblad brak Jan Willem een lans voor experimenteren op het schaakbord met je speelstijl en dus (?) met je openingskeuze. Hij voegde een geweldig schaakgevecht bij van de 77-jarige Kortsjnoj met Zwart tegen de 22-jarige Gashimov. Als u vergeten bent die partij na te spelen moet u dat beslist alsnog doen. Een waarlijk schitterend gevecht van opening tot en met eindspel – en niet toevallig – met de Franse Verdediging.

“Want, schaakvrienden, ja, er is echt meer mogelijk dan dat eindeloze Frans (Manuel), dat echt al lang-niet-meer-zo-verrassende Morragambiet (Harrie), dat saaie 1 d2-d4 en 2 c2-c4 (Ben) en zo kan ik nog eindeloos doorgaan....” Ja, er is meer mogelijk en Jan Willem heeft wat dat betreft natuurlijk gelijk. Van spijs veranderen doet eten. Maar ja, als je op de club wilt oefenen met nieuwigheden gaat dat je vermoedelijk punten kosten, dat wel. En in partijen in de externe competitie wil je niet op je geweten hebben dat de matchpunten “bij de vijand” terechtkomen omdat jij zo nodig iets wilt spelen waarmee je niet genoeg ervaring hebt opgedaan.

Tot het eind van de jaren negentig speelde ik met Zwart de Grúnfeld als het maar even kon. Mooie opening en dat vind ik nog steeds. In de hoofdvariant is het Wit die met zijn centrum de voortdurende speldenprikken van Zwart het hoofd moet bieden en het spel van zijn opponent moet zien te verlammen. Lukt het, dan wint hij. Maar lukt het niet, dan beslist de meerderheid van Zwart op de damevleugel. Dat is althans het simpele ideaalbeeld. Mijn toenmalige collega bij Shell en teamgenoot bij het bedrijfsschaak, IM Helmut Cardon, ried mij aan om eens wat anders te gaan spelen wanneer aansprekende resultaten uitblijven en dat was in mijn herinnering wel enigszins het geval. Het kostte me wel de nodige tijd om te veranderen, want bij het bestuderen van een nieuwe opening moet je ook kijken naar alle shit die je op het bord kunt krijgen wanneer je tegenstanders niet helemaal doen wat jij hoopt en wilt.

Ik weet nog wanneer, waar en met wie ik voor het eerst de Franse verdediging ging spelen: 26/6/1969 in Hilversum in de schoolkantine, met een klasgenoot die op de uitslag van iets zat te wachten. Off hand, niets voorbereid en meteen een punt. De openingskeuze was onder invloed van een van de indertijd welbekende en leerzame boekjes van Hans Bouwmeester. En jawel... in de eerste jaren verloor ik er helemaal nooit mee. Dat laat een positieve indruk achter en doet smachten naar steeds meer succesjes. Er is overigens iets merkwaardigs met deze opening aan de hand, misschien wel uniek voor juist deze opening. Ik citeer uit het voortreffelijke Chess Opening Essentials 1 van de heren Djuric, Komarov en Pantaleoni:

“For many, the French is a defence you either love or hate: in some it inspires an enthusiasm that borders on the fanatical – again, just think of Uhlmann. who never played anything else in his whole life. Others maintain that it is virtually losing from the start. White players also seem to be polarized by it: there are some that love to play against it, and others who feel so uncomfortable with it that it is not a rarity to see them switch to 1.d4, so as to be forever free of the French!”

Kijk, dat horen wij graag! Er zal wel iets in mijn ongure karaktertje zitten dat ik het leuk vind om in *licht* verkrampde stellingen te spelen. Maar als je jezelf eenmaal bevrijd hebt, dan wacht de eeuwige roem en de heerlijkheid!

Jan Willem nog maar even aangehaald: “Zou het niet mooi zijn om Manuel een keer Siciliaans te zien spelen en Henk Noordhoek Frans? De hele club zou opveren.” Moet ik nu Siciliaans gaan spelen om mijn tegenstander direct het mes op de keel te zetten? In een opening als het Frans zitten ook varianten

waarbij van “kramp” geen sprake is en je wel verplicht bent om agressie ten toon te spreiden om niet zelf “aangekrant” te worden. Agressie uit pure noodzaak, ter vermijding van billenkoek. Maar voor variatie kun je zorgen in elke voldoende rijke opening, dus ook in het Frans en dat heb ik ook in ruime mate gedaan.

Tenslotte kan ik het niet laten een partijtje te laten zien dat door een van mijn Groningse schaakmaatjes en mij werd gespeeld begin jaren tachtig. De variant in kwestie dateert uit het midden van de jaren zestig, maar ik heb hem nog redelijk vaak gespeeld en niet geheel zonder succes. Niks duf geschuif, niks verkrampde ellende.

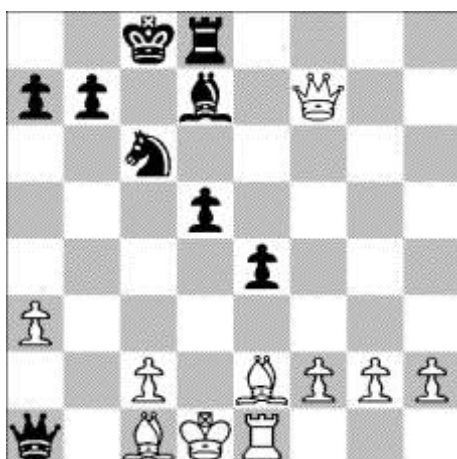
E.C Hondema – MN, Groningen, februari 1980

Franse “verdediging”

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Pc3 Lb4, 4. e5 c5, 5. a3 Lxc3+, 6. bxc3 Pe7, 7. Dg4 Dc7, 8. Dxc7 Tg8, 9. Dxh7 cxd4, 10. Kd1 Pd7, 11. Pf3 Pxe5, 12. Lf4 Dxc3, 13. Pxe5 Dxa1+, 14. Lc1 Tf8, 15. Ld3 Ld7, 16. Te1 Pc6, 17. Pxf7 Txf7, 18. Lg6 0-0-0, 19. Dxf7 e5

De theorie (jaja, nog steeds) gaat hier verder met Ke2, maar mijn opponent komt met iets anders.

20. Lf5 d3, 21. Lxd3 e4, 22. Le2?



Mijn schaakengine laat er geen twijfel over bestaan: met 22. Lb5 ontstaat een 0.00 situatie. De tekstzet is echter te “nietsig” en dat kan Wit zich in deze gespannen stelling niet veroorloven. Nu wint Zwart.

22. ... Pd4!+, 23. Df4 Pxc2!

Hè Lekker, zo’n slechte Franse loper! Het P is taboe. Wit laat de kwal in het vervolg voor wat ie is; het maakt voor de uitslag niets uit.

24. Lg4 Pxe1, 25. Lxd7+ Kxd7, 26. Kxe1 Kc6, 27. g4 Dc3+, 28. Kf1 Df3 en even later 0-1.

□

extra problemen voor de feestdagen [deel 1] oplossingen: → blz. 41	extra-1 wit geeft mat in 2	extra-2 wit geeft mat in 3
---	---	---

beker	Rollercoaster tegen Rokado	Maarten van Zetten
--------------	-----------------------------------	---------------------------

In de 1^e ronde van de beker, op 23 oktober, mochten wij aantreden tegen Rokado uit Rotterdam. Een sterk team, dat speelt in de 2^e klasse. Voorafgaand hadden we ook nog eens de pech dat Bernard gevelde was door een griep, zodat hij al een paar dagen vooraf wist dat hij niet kon spelen. Gelukkig was in Ben, de man in vorm, een uitstekende vervanger gevonden. Samen met Rachid en Arie zouden wij om 19.45 de strijd aanbinden.

Helaas voor Rokado hadden zij pech onderweg en waren zij pas om 20.00 ter plaatse. De wedstrijdleader had vooraf met de spelers overleg gehad en wij hadden besloten nog even te wachten op de spelers. Rond de klok van 8 begonnen wij, waarbij Promotie na loting op het 1^e bord met zwart zou spelen. Na een uurtje kwam er wat teken in de strijd. Bij Ben was er nog niet veel te zeggen, maar Arie daarentegen had een spannende stelling. Positioneel stond hij goed, maar in dit soort stellingen luistert het vaak nauw. Rachid had na mooi spel in de opening een prettig plusje.

Zelf was ik na een zet of 15 in een gelijke stelling terechtgekomen, waarin weinig te beleven viel. Met het oog op de andere borden besloot ik remise aan te bieden. Mijn tegenstander ging door, maar met de volgende zetten comprimeerde hij behoorlijk zijn stelling. Wit had een klein plusje, maar elke zet was nu van cruciaal belang. Daarin koos hij niet voor de sterkste voortzetting, waarbij ik de vrijpion blokkeerde en ondertussen zelf mijn pionnen in beweging zette.

Arie werd langzaam weggedrukt en na een mooi kwaliteitsoffer van zijn tegenstander was de inschatting dat hij het niet zou redden. Rachid was wat van zijn openingsvoordeel verloren, mede door sterk spel van zijn tegenstander. Even later kwam Ben remise overeen in een spannende stelling, maar ik denk dat hij een goede keuze hierin maakte. Helaas verloor Arie later. Mijn tegenstander kreeg wat moeite om de stelling onder controle te houden, had hier veel tijd voor nodig en ging in iets mindere stelling behoorlijk de fout in en kon gelijk opgeven: 1½-1½.

Rachid speelde door en had na mooi spel een verre vrijpion. Die werd zo gevaarlijk dat zijn tegenstander hier een stuk voor moest geven. Met een paard tegen wat pionnen was de inschatting dat Rachid dit moest winnen. Met weinig tijd probeerde hij kundig een matnet te vlechten, maar ondertussen speelde zijn tegenstander Pacman en verloor Rachid wat pionnen. Een onreglementaire zet, spanning, sensatie, maar geen mat...

Even later nog een onreglementaire zet en in het eindspel paard + toren tegen toren werd uiteindelijk remise overeengekomen: 2-2, en dat betekende snelschaken.

Bij het snelschaken wist Arie helaas zijn voorgaande partij niet te revancheren. Rachid had een sterk optreden en vanuit een gelijke stelling speelde hij zijn sterke tegenstander weg. Zelf had ik met een mooie truc een pion gewonnen, maar in een stelling waarin van alles hing met allebei nog zo'n 5 seconden bood mijn tegenstander remise aan. Alles overzien lukte niet, dus ik nam dit aan.

Even later kon Ben met een mooi offer de remise veilig stellen, waarbij het opnieuw 2-2 was. Dit bleek gelukkig voldoende te zijn om door te gaan. Botwinnik was onze volgende tegenstander...

Promotie		Rokado			2-2
Maarten van Zetten	2162	Han Westenberg	2173	z-w	1 - 0
Rachid Schrik	2125	Matthias Oomens	2184	w-z	½ - ½
Arie Werksma	2198	Hans van der Linden	2118	z-w	0 - 1
Ben Ahlers	2082	Rex van Dijken	2066	w-z	½ - ½
<i>gemiddeld:</i>	<i>2142</i>		<i>2135</i>		

□

NB: In de 2^e ronde is inmiddels ook uit bij Botwinnik gewonnen: ½-3½. Hierover later meer!? [red.]

Valt er achter het schaakbord weleens wat te lachen en is schaken een serieuze sport? Na zaterdag 24 november sluit het één de ander niet uit. Kijkt u naar deze diagram uit de partij van Arie in de wedstrijd ASC - Promotie.



Arie heeft wit en de laatste zet was Tc2-c7. De toren heeft net een lange reis gemaakt: van h1, via f1, e1, e2 en c2 naar c7. Een vluchtige blik leert dat Pb5 tweemaal aangevallen staat en daar heeft Arie helemaal niks aan gedaan. Hij zal het toch wel hebben gezien, of niet?!

Er kwamen steeds meer Promotianen een kijkje nemen. Niemand keek vrolijk, iedereen maakte zich zorgen. Vooral de teamleider, want aan de andere borden waren een paar zorgelijke stellingen.

Het was muisstil in de zaal maar je hoorde iedereen denken: maar Arie... na Dd7xb5, Da6xb5 Tb8xb5, Tc7xe7 Tb5xb2 verliest wit toch een pion zonder enige compensatie?

Bij het voetbal kan je een speler wisselen. U weet wel, verdediger eruit en aanvaller erin, of vermoeide speler eruit en een verse kracht erin. De wissel bestaat niet in het schaken en dat is wel jammer. Er zijn momenten dat een teamleider eigenlijk moet ingrijpen: "tot zover bedankt Arie maar nu John erin". Die zou met Pc3 geen pion weggeven.

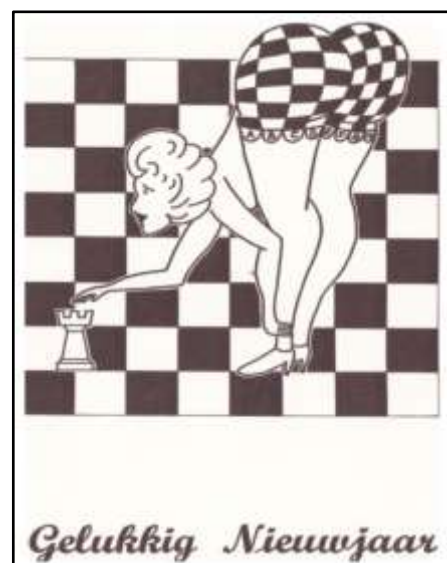
Zwart sloeg inderdaad met **Dxb5** (what else?) het witte paard van het bord. Wat ik niet aan zag komen: Arie speelde **Tc7-c8 schaak!** Na Tb8xc8 sneuvelt de zwarte dame op b5. Na het gespeelde **Kg8-g7** komt **Da6xb5 Tb8xb5** en vervolgens gaat Ta8 in het doosje.

Wat grappige zet is Tc7-c8. Je schijnt dit soort zetten al bij de jeugd te leren. Vroeger was er iemand die artikelen schreef in de Promoot met als titel Kindertruukjes. Maar in de jonge jaren van schrijver deze bestond de Bruna-methode nog niet.

U begrijpt, een zware last viel van mijn schouders, mijn spieren ontspanden zich, mijn lachspieren lachten. Van een te verwachten nul (excuses aan Arie dat deze kleingelovige zo weinig vertrouwen in jou had) naar bijna een vol punt in één seconde. De wereld ziet er ineens heel anders uit! En wat kan een mens zich toch zorgen maken over niks.

Mede dankzij het punt van Arie nam Promotie beide matchpunten mee naar Zoetermeer.

□



opgaven	Wit/zwart speelt en wint	redactie
---------	--------------------------	----------

	<u>stelling 1</u> wit aan zet ○		<u>stelling 2</u> wit aan zet ○
	<u>stelling 3</u> zwart aan zet ●		<u>stelling 4</u> wit aan zet ○
	<u>stelling 5</u> wit aan zet ○		<u>stelling 6</u> zwart aan zet ○
	<u>stelling 7</u> wit aan zet ○		<u>stelling 8</u> zwart aan zet ●

[bron: Hans Ree, NRC]

oplossingen: → blz. 41

varia	De schaakstellingen op het Armeense bankbiljet	Hans Meijer
--------------	---	--------------------

In de Promoot 67/1 van oktober 2018 stond een artikel van de hand van Henk Alberts over het nieuwe Armeense 2000 dram bankbiljet met Tigran Vartanovitsj Petrosian. Op dit biljet staan vier fragmenten van schaakstellingen en Henk vroeg zich af in welke partijen van Petrosian deze stellingen, zie figuur 1, voorgekomen waren. Dit artikel is het verslag van mijn zoektocht.



Fig. 1a



Fig. 1b

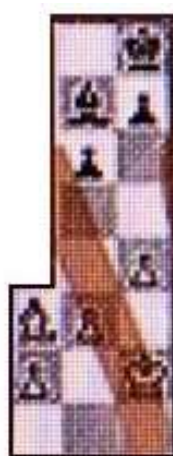


Fig. 1c



Fig. 1d

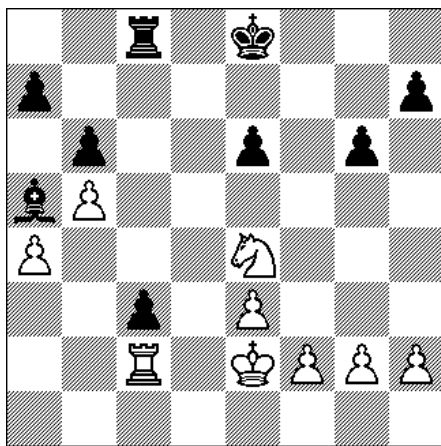
Armenië maakte in 1963, toen Petrosian wereldkampioen werd, deel uit van de USSR, de Unie van de Socialistische Sovjetrepublieken. Deze periode duurde tot 1991. Sindsdien is Armenië een onafhankelijke republiek. Armenië is een klein land met een oppervlakte van 30.000 vierkante kilometer; Nederland is 41.500 vierkante kilometer groot. Armenië heeft bijna drie miljoen inwoners; Nederland telt ruim zeventien miljoen inwoners.

Schaken is in Armenië en de andere landen in de Kaukasus een zeer populaire sport. Zo staat buurland Azerbeidzjan, met o.a. Shakhriyar Mamedyarov en Teimour Radjabov, op de FIDE ranglijst op nummer vier, Armenië, met o.a. Levon Aronian, is nummer zeven, terwijl Georgië, met o.a. Baadur Jobava, op nummer zeventien staat. Bij de dames is Georgië, met o.a. Nana Dzagnidze, Lela Javakhishvili en Bela Khotenashvili, de nummer vier, de dames uit Azerbeidzjan staan op nummer tien en de dames uit Armenië treffen we op nummer achttien aan. In een artikel van Leontxo García in de krant El País las ik dat sinds de middeleeuwen in Georgië bij de bruidschat van een vrouw een schaakspel hoort hetgeen veel verklaart.

Het laat zich gemakkelijk raden dat Tigran Petrosian in Armenië een grote held werd toen hij in 1963 de Russische wereldkampioen Mikhail Botwinnik in een match met 12½ tegen 9½ versloeg. Heel Armenië stond op zijn kop ("Petrosian's victory led to an outpouring of patriotic fervor").

Ik ging er vanuit dat de vier fragmenten van schaakstellingen op het Armeense bankbiljet niet uit willekeurige partijen van Petrosian afkomstig zijn maar dat er een relatie is met de partijen van het wereldkampioenschap van 1963. De partijen die hiervoor het meest in aanmerking komen zijn de winstpartijen van Petrosian. Hij won er bij die gelegenheid vijf, verloor er twee en vijftien keer werd remise overeengekomen. Een ieder die beschikt over een internetaansluiting of over een versie van ChessBase ontdekt dan al snel dat de stellingen afkomstig moeten zijn uit de partijen vijf, zeven (twee keer) en achttien. Ik geef de complete diagrammen van de vier stellingen uit deze drie partijen. Voor alle partijen: zie chessgames.com/perl/chess.pl?tid=54394

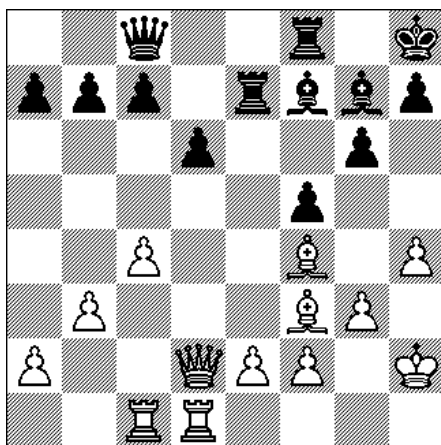
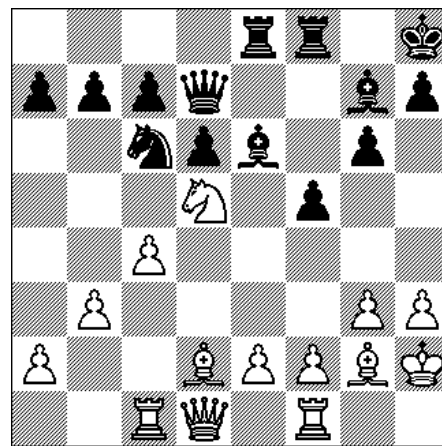




Petrosian - Botwinnik, 25ste WK,
Moskou, ronde 5, 01-04-1963
30. Pe4 La5



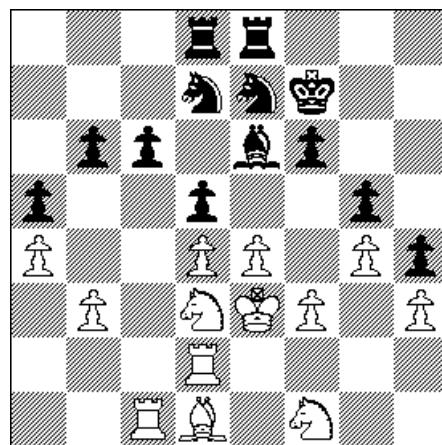
Petrosian - Botwinnik,
ronde 7, 06-04-1963
15. Pd5 Kh8



Petrosian - Botwinnik,
ronde 7, 06-04-1963
22. Lf3 Lf7



Botwinnik - Petrosian,
ronde 18, 08-05-1963
36. Td2



De klasse van de schaker Tigran Petrosian blijkt met name ook uit de resultaten die hij tijdens de schaakolympiades boekte, zie de tabel die afkomstig is van olimpbase.org van Wojciech Bartelski. Wat mij het meest frappeert is dat hij in twintig jaar tijd slechts één partij verloor.

Petrosian, Tigran

MEN'S CHESS OLYMPIADS

year	ttl	bd	flag	code	Elo	pts	gms	+	=	-	%	Elo _{av}	Elo _p	positions	
														tea	ind
1978	GM	2		URS	2620	6	9	3	6	0	66.7	2493	2618	2.	7.
1976	Did not take part.														
1974	GM	4		URS	2640	12½	14	11	3	0	89.3	2353	2704	1.	1.
1972	GM	1		URS	2645	10½	16	6	9	1	65.6	2483	2600	1.	8.
1970	GM	2		URS		10	14	6	8	0	71.4			1.	6.
1968	GM	1		URS		10½	12	9	3	0	87.5			1.	1.
1966	GM	1		URS		11½	13	10	3	0	88.5			1.	1.
1964	GM	1		URS		9½	13	6	7	0	73.1			1.	6.
1962	GM	2		URS		10	12	8	4	0	83.3			1.	1.
1960	GM	2 res.		URS		12	13	11	2	0	92.3			1.	1.
1958	GM	2 res.		URS		10½	13	8	5	0	80.8			1.	1.

Uitgebreide informatie over deze briljante schaker is te vinden in het boek *Tigran Petrosjan, Die Karriere eines Schachgenies* (1997) van Alexey Suetin. Ik kocht dit boek van de auteur tijdens het Dresden Open van 1999. Isaac Boleslavski (1919-1977) en Alexey Suetin (1926-2001) waren de trainers van Tigran Petrosian (1929-1984). Het is een boek dat ik een ieder kan aanbevelen.



puzzel	Kerstpuzzel 2018	Jan Blankespoor
---------------	-------------------------	------------------------

En nu de hoofdsteden!

De respons op de kerstpuzzel in de Promoot van december 2017 was zeer groot: maar liefst 15 inzenders!! Reden om dit jaar hetzelfde concept toe te passen, nu niet op landen maar op hoofdsteden van landen (wereldwijd)!

Het recept is hetzelfde als vorig jaar: Het gaat er om de uitgebeelde gedachtenspinsels te ontrafelen. In elk van de 38 vakjes staat een beknopte letterrebus, die een hoofdstad van een land voorstelt. Los deze rebusjes op. Hier is enige creativiteit voor nodig, er zullen moeilijke bij zitten, maar zeker ook gemakkelijke. Gebruik synoniemen, vertaal symbolen in woorden of acties, denk aan klank en laat vooral je fantasie de vrije loop. Voor schakers een eitje?!

Plaats de gevonden woorden (die dus allemaal een hoofdstad voorstellen) op de juiste plaats in het antwoordenformulier en er valt een uitspraak van een schaakgrootmeester (wie overigens?) te lezen. Zend deze zin in, maar ook alle verkregen woorden (spreuk = 20 punten, elk woord is 1 punt extra). Er zijn weer drie prijzen te winnen.

Nog een kleine aanwijzing: De ij wordt als één letter gerekend.

→ **Inzenden aan de redactie, uiterlijk 31 januari 2019** ←

Veel succes!

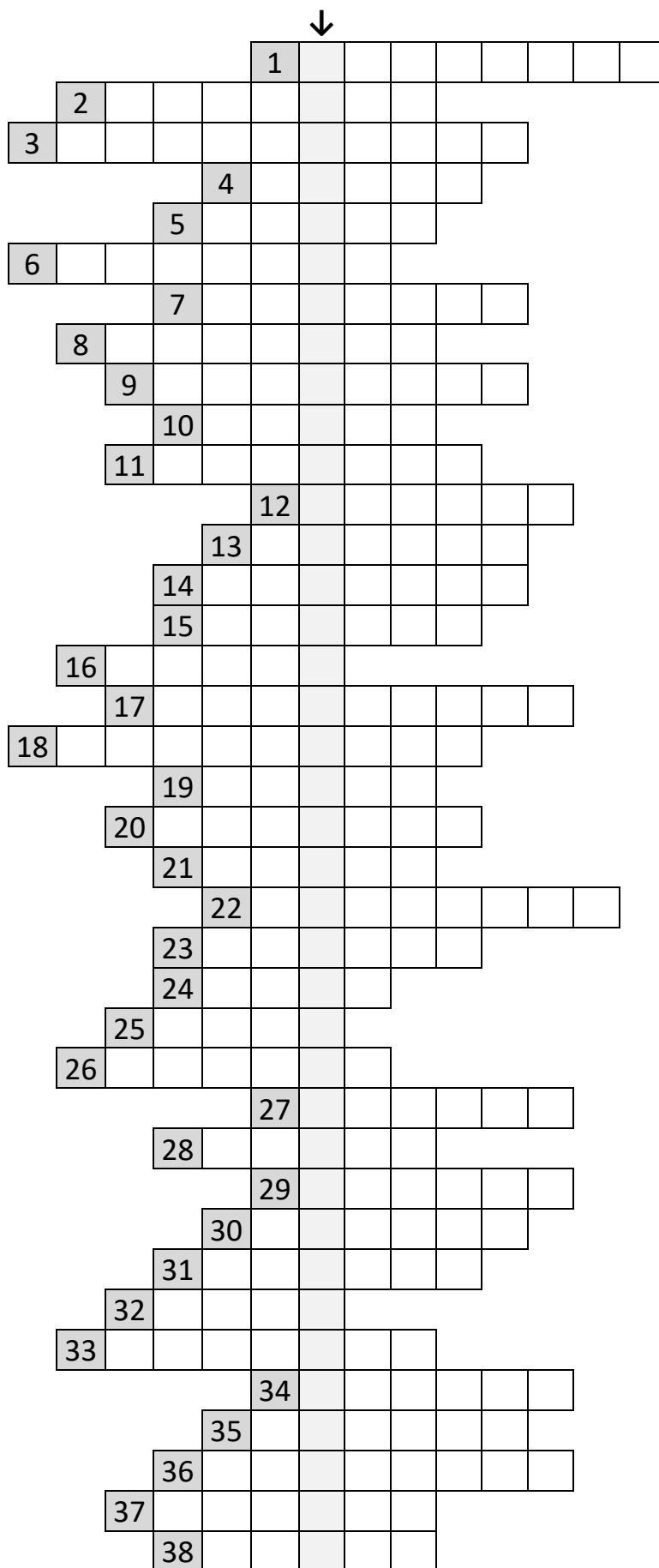
NB (van de redactie):

Ja, wij weten dat de prijzen van de vorige kerstpuzzel nog niet zijn uitgereikt...Maar dat komt nog!

1 ROMA+MEER (IT.) I=A -L	2  V=C N=S	3 $\frac{K}{+KAR} \quad W=H$
4 Mevrouw (+I) Euwe	5 A.F.TH. N=K	6 P(EI)ANTALON K=T
7 Angst voor Johnny Boer?	8 GARDEN (E->N) TYLER (FILM) ← T=S	9 KwoedendI
10 LOREN HELIN	11 M(ABC-eilanden) -T +=A	12 DICTATORA

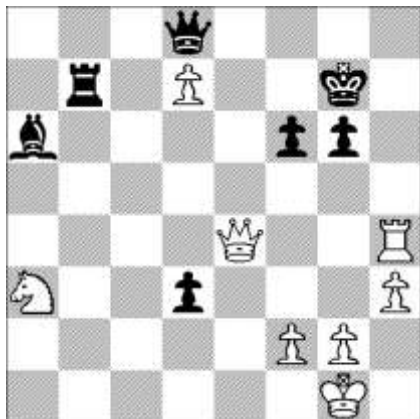


13	BIJLEVELD PAPAGAAI	14	RUNDHSAJ	15	(K)LUS -N
16	UST ←	17	schijf ★ schijf schijf schijf -D	18	BIJBELVONNIS -R
19	PANGZAAM	20	INDIMESTEN	21	HUNIL
22	G_k S1000 kg	23	R=N L	24	Val(g)k Brem(g)er
25	V+K ← N=I	26	...+... WARM ← -D	27	Sten Steel Chess T=W
28	VADERSSSSS	29	IN (2x) -(BE)	30	πG_k i=e
31	BAD (ENG.)+E -B	32	R^E	33	T_H -A
34	$\frac{SK}{JE}$	35	 _____ -I	36	W -E
37	dik U G=S	38	$\frac{HN}{i}$ -a -p		



tactiek	Lekker tactieken met de feestdagen	Rudi Matai
----------------	---	-------------------

Het is december, dus niet zelf oplossen, maar genieten van wat er mogelijk is in ons mooie spel. Wie weet wordt u er een beetje wijzer van, maar dat is bijzaak...



[1] Kasparov – Karpov, WK-match 1986 (London/Leningrad), 16^e matchpartij

Deze stelling kwam voor in een partij-analyse van Kasparov. Kasparov had wit.

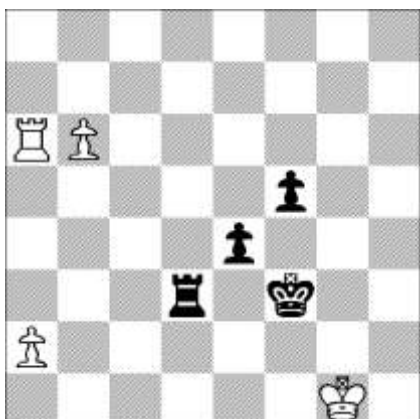
1. **Th8!!** en de toren kan niet genomen worden:

A) 1. ... Kxh8, 2. De8+

B) 1. ... Dxh8, 2. De7+ Kh6, 3. d8D

Kasparov zei over de zet 1. Th8: “dergelijke zetten zouden opgenomen moeten worden in de gouden schatkist van het schaakspel”.

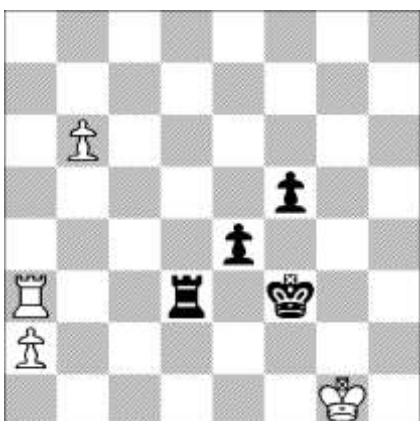
Zwarts beste voortzetting is 1. ... Dxd7 en na 2. Dh4 krijgt wit een sterke aanval.



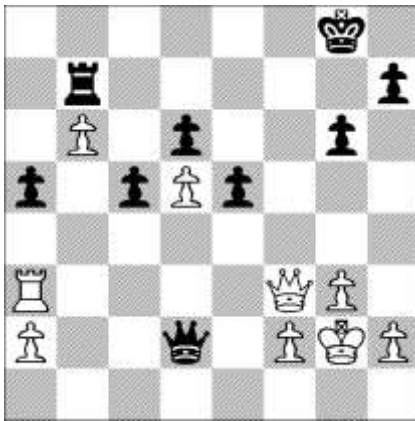
[2] Mammadova (2355) – Krumina (2081), Olympiade Batumi dames, 30-9-2018

Zwart heeft 1. ... e4 gespeeld. Maar met 1. ... Td1+, 2. Kh2 e4 had ze kunnen winnen. Op 3. b7 volgt dan 3. ... Tb1 en wit is uitgepraat.

Wits volgende zet was voor zwart totaal onverwacht: **2. Ta3!!**

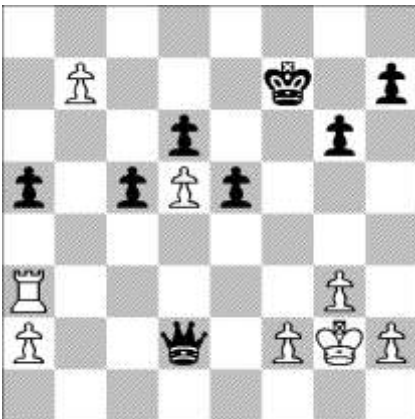


De witte toren offert zich op. De zwarte toren staat gepend op de derde rij en kan de b-pion niet stoppen. Het vervolg was **2. ... Txa3, 3. b7 Txa2, 4. b8D Td2, 5. Db5** en remise.



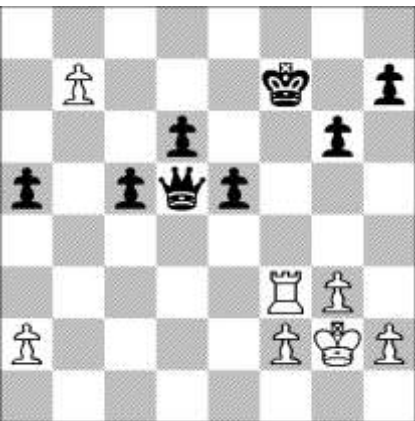
[3] Ivan Nemet - Willy Hendriks, Dieren, Open NK 1988

1. ... Tf7??, 2. Dxf7+! Kxf7, 3. b7

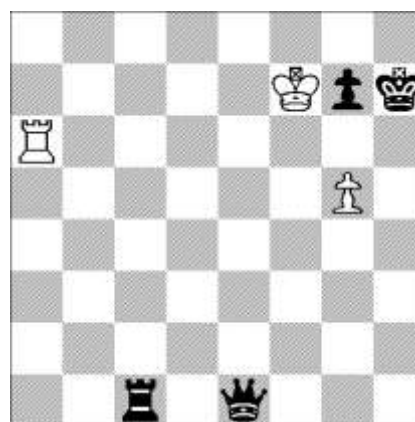


Natuurlijk volgt op 3. ... Db2 de zet 4. Tb3 en wit wint. Maar zwart dacht dat wit na zijn volgende zet wel zou opgeven.

3. ... Dxd5+. Nu kwam echter een verrassing: 4. Tf3+!!

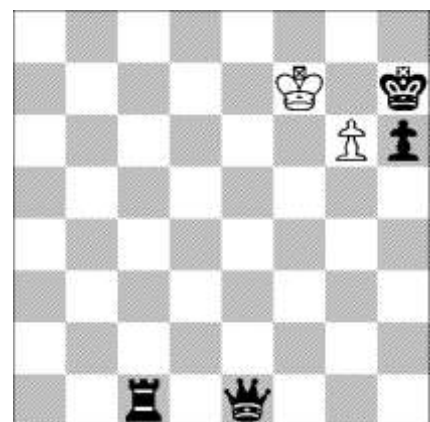


Door zelf schaak te geven wint wit een tempo en kan op de volgende zet een dame halen. Zwart gaf verbijsterd op...



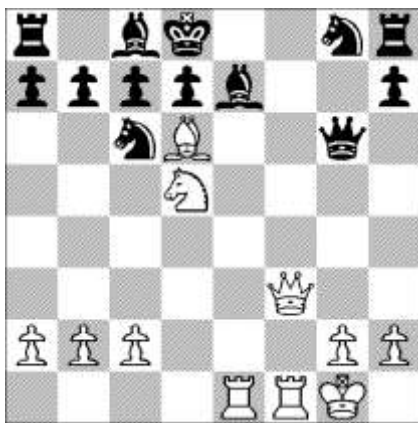
[4] Bron onbekend

1. Th6+ !! gxh6, 2. g6+



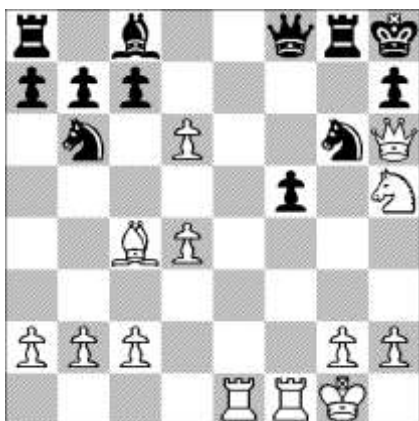
En u ziet: 2. ... Kh8, 3. g7+ Kh7, 4. g8D mat.

Zou het niet fantastisch zijn om je tegenstander zo te verrassen?



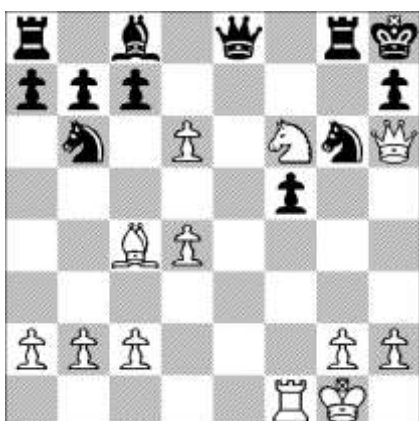
[5] Shirov - Lapinski, Daugavpils 1990

1. Df8+ Lx8, 2. Lxc7 mat



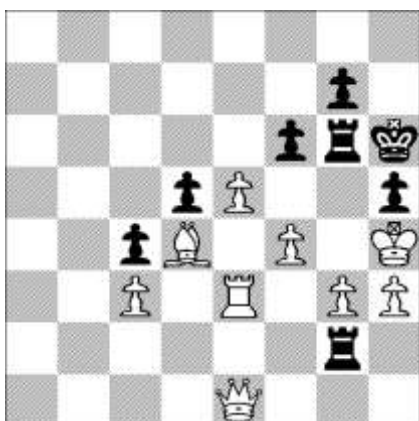
[6] Reti - Von Freymann

Wit speelde 1. Te8 en zwart gaf op. Reden is dat na 1. ... Dxe8, 2. Pf6 een onhoudbare situatie ontstaat.



We analyseren 2 varianten.

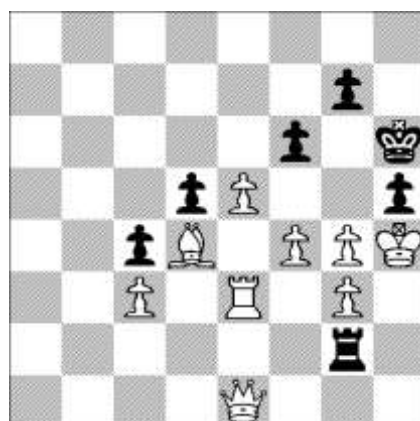
- A) 2. ... Pf8, 3. Pxe8 en Tg8 staat in. Als de toren wijkt bijv. 3. ... Tg6 volgt 4. Dxf8 Tg8, 5. Dxd8 mat. In deze variant is 3. ... Tg7 niet mogelijk wegens Dxd8 mat.
- B) 2. ... Dd7, 3. Pxd7 en als zwart het paard slaat wint wit nog een kwal op g8.



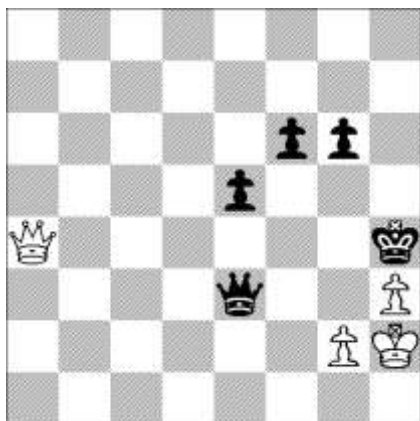
[7] Bron onbekend

Zwart heeft de dame gegeven om deze stelling te krijgen. Nu blijkt waarom.

1. ... Tg4+!!, 2. hxc4



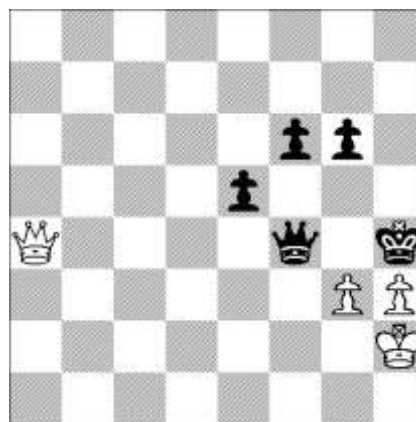
En nu 2. ... Th2 mat.



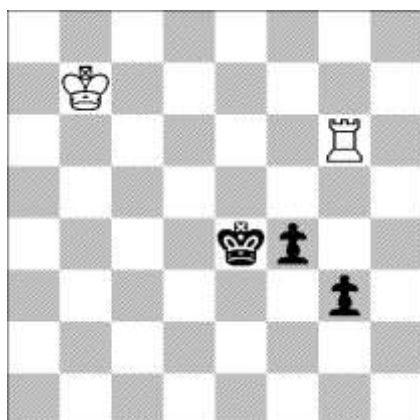
[8] Boidman - Siniavsky, Sovjet-Unie 1979

Zwart staat schaak en dacht met een tegenschaakje dames te ruilen. Het resterende pionnen eindspel zou dan wel gewonnen zijn. Maar....

1. ...Df4+????, 2. g3+ !! 1-0



Prachtig. Je zou deze mogelijkheid met zwart toch echt kunnen overzien.

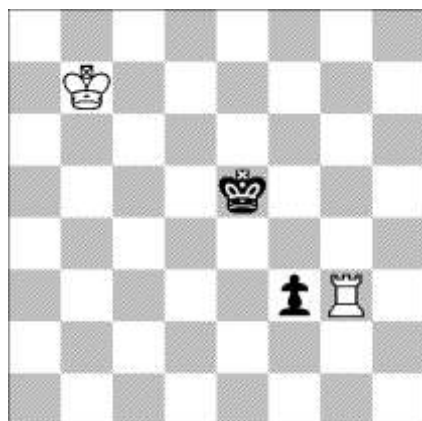
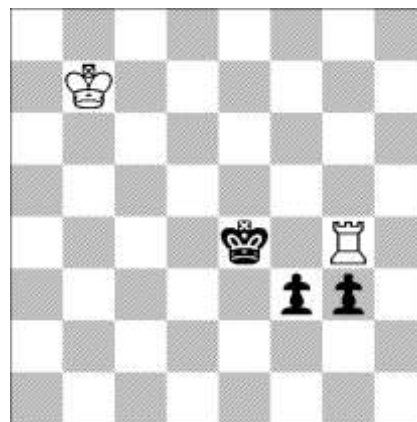


[9] Van Leene - Houweling, Nederland, datum onbekend

1. ... f3? Denkt te winnen. Dat zou kloppen na 2. Txg3?? f2.

Maar wit wist wel beter: 2. Tg4+!! en remise gegeven.

Hieronder leg ik uit waarom.

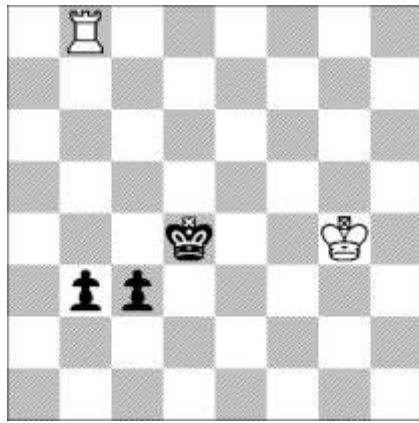


U ziet dat het na 2. ... Ke3, 3. Txg3 Ke2 remise wordt: wit moet de toren geven voor de pion.

Maar wat als zwart 2. ... Ke5 speelt? Wit slaat dan op g3 en we krijgen dan deze stelling.

Zwart houdt remise met 3. ... Kf4, 4. Tg8 Ke3, 5. Te8+. Zwart moet vooral niet 3. ... f2?? spelen wegens 4. Tf3 en wit wint.

In de uitgangspositie had zwart kunnen winnen met 1. ... Kf3!, 2. Kc6 Kg2, 3. Kd5 f3, 4. Ke4 f2.



[10] Fridstein - Lutikov, Riga 1954

Wit zag 1. Txb3 c2 en zwart wint. Daarom **gaf hij op** ?!?

Maar met 1. Tb4+ had hij remise gehouden, net als in het vorige voorbeeld.

Wat een drama!



<i>varia</i>	Schaakbordvloer uit kerk Heukelum in tentoonstelling Nijmegen	Henk Alberts
--------------	--	-------------------------

In Nijmegen is er van 12 oktober tot en met 6 januari 2019, in het museum het Valkhof een tentoonstelling over Maria van Gelre te zien. Dit t.g.v. de restauratie van het middels crowdfunding gerestaureerde unieke 15^e eeuwse gebedenboek van Maria van Gelre. Naast het gebedenboek zijn er op deze tentoonstelling ook belangrijke andere zaken uit Gelre uit haar tijd te zien. Daaronder ook de tegelvloer uit de Nederlands Hervormde kerk uit het Gelderse Heukelum (thans gemeente Lingewaal, bij Gorinchem) met daarop onder andere een schaakbordpatroon, gedateerd op 1325-1375 (zie foto's).



Deze tegelvloer belandde na de restauratie van de kerk in de jaren 1963-1966 in het depot van het Rijksmuseum in Amsterdam, welk plek de tegelvloer tot nu toe niet meer had verlaten. Het betreft hier tien verschillende delen alsmede nog een aantal losse tegels van deze tegelvloer bestaande uit rood-gele, zwarte en groene geglaazuurde tegels met verschillende patronen. De totale vloer moet om en nabij 7 bij 7 meter hebben gemeten. Het deel in het depot van het Rijksmuseum is echter niet groter dan 385 cm x 320 cm. Maar wel bevinden zich op dit bewaard gebleven deel van de tegelvloer onder andere een schaakbordpatroon en een bord voor het molenspel.



De conclusie kan niet anders luiden dan dat de makers op deze kerkvloer een aantal verschillende bordspellen hebben neergelegd, waaronder dus een schaakspel. En juist het deel met het schaakbordpatroon is nu (voor het eerst dus) in Nijmegen in het museum het Valkhof te zien. Op de foto hiernaast is het schaakbord te zien, met op de achtergrond ook nog de 14e-eeuwse kaarsenkroon uit de Walburgiskerk uit Zutphen. En ook die kaarsenkroon is weer een (al dan niet vermeend) schaakmotief. Maar dat is weer een ander verhaal (op pagina 32).

De tentoonstelling is nog tot en met 6 januari te zien.



oude doos	De Turk uit Bratislava	Willem Hajenius
----------------------	-------------------------------	----------------------------

	20 mei 2011	<i>De auteur van dit artikel is lid van de Belgische schaakclub SV Mechelen, waarvan destijds ook enkele van onze leden lid waren (die toen ook speelden in de Belgische competitie).</i> <i>Dit artikel verscheen eerder in het clubblad van SV Mechelen.</i>
---	----------------------------	--

Eenmaal in Wenen aangekomen, klonk er een stemmetje in mijn hoofd. “Nog een klein beetje meer naar het Oosten”, om professor Zonnebloem uit “Kuifje” te parafraseren. En ik zie zowaar een super-aanbieding van de spoorwegen: een dagretourtje naar Bratislava voor slechts € 14,00 met *free bussing* aldaar! Tevens lonkte schaakgodin Caïssa naar me, want ik wist dat de Slovaakse hoofdstad een Turk huisvestte. Pardon, niet zomaar een Turk, maar “De Turk”! Weet u al wie ik bedoel?

Bratislava heeft een roerige geschiedenis achter de rug. Dankzij haar centrale ligging was ze eens de hoofdstad van het Hongaarse Keizerrijk en vlakbij Wenen (een uurtje met de trein) van waaruit later het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk werd bestuurd gedurende bijna 500 jaar! Zoals in vele steden in dat keizerrijk leefden verschillende etnische groeperingen in harmonie met elkaar. Bratislava was officieel drietalig: Duits, Slovaaks en Hongaars. De Italianen, Kroatiërs, Bulgaren en later Tsjechen maakten eveneens deel van deze “goulash”. De Duitsers noemden het Pressburg, de Hongaren Pozsony en de Slovakken Prešporok, totdat het in 1919 Bratislava werd. De Tweede Wereldoorlog bracht alleen maar ellende. Hele bevolkingsgroepen werden vervolgd, gedeporteerd of erger. In 1948 kwamen de communisten aan de macht, met als gevolg dat de middenklasse het loodje legde tegen het proletariaat; eigendommen werden geconfisqueerd.



*Kerststalletjes en
het oude stadhuis
op de “Hlavné námestie”*



Pas rond 1960 kwam er een natuurlijke migratie op gang, jonge mensen uit Slowakije zelf. Het IJzeren Gordijn viel in 1989 met de fluwelen revolutie en in 1993 werd Tsjecho-Slowakije in tweeën gesplitst. In 2004 werd Slowakije deel van de EEG en de Schengen-zone.

Het oude stadsdeel trekt veel toeristen en heeft veel moois te bieden, zoals het indrukwekkende kasteel dat 80 meter boven de Donau waakt. In het nieuwe deel rondom de oude stad en op de andere oever, vallen de immense grauwe huizenblokken op, die zo karakteristiek waren voor de vroegere totalitaire staat.

Het plein in het centrum van de oude stad is het "Hlavné námestie". Ja, de taal zorgde ervoor dat ik me echt toerist voelde, volslagen hulpeloos dus! Op nummer 5 moest ik wezen, want daar zou "De Turk" wonen.



Het bleek "Caffe Roland" te heten, een van de mooiste koffiehuisen van Bratislava. Daar heb ik uitgebreid gegeten en van de voortreffelijke rode wijn genoten. Een voormalig bankgebouw, met deuren van koperbeslag en een gigantische bankkluis richting keuken. De hoge ramen nodigen uit tot het aanschouwen van de mensenmenigte die over het plein voorbij trekt en eveneens deze mooie stad aan het ontdekken is...

Al bij het binnenkomen ontmoet ik De Turk. Hij zit, met een lange pijp in de hand, achter een schaakbord zoals het betaamt. Want hij is de eerste en de beroemdste schaakautomaat uit de geschiedenis!





Hij heeft zelfs van Napoleon gewonnen en drommen toeschouwers hebben zijn kunsten aanschouwd in de Oude en de Nieuwe Wereld. Genoeg stof voor vele boeken, die dan ook geschreven zijn. Het is wel een replica, want het origineel is bij een brand in Philadelphia in 1854 verloren gegaan.

Waarom Bratislava? Wel, heel eenvoudig: de ontwerper kwam uit Bratislava. Wolfgang Kempelen was de naam van dit genie, geboren op 23 Feb. 1734.

Zijn technische gaven werden door niemand minder dan keizerin Maria Theresa opgemerkt, en na enkele belangrijke opdrachten, zoals het ontwikkelen van pompen tegen de overstromingen in de zoutmijnen, het vertalen van de grondwet uit het Latijn naar het Duits, kreeg hij de kans om een automaat te ontwikkelen die de hele wereld versted zou doen staan. *En-passant* maakte hij ook nog een typemachine voor blinden en een waterleiding onder druk voor het eerder genoemde kasteel.

De beroemde Jacques de Vaucanson had eerder al mooie en vernuftige automaten gemaakt, zoals een fluitspeler en een eend, die kon kwaken, drinken, uit iemand's hand eten, met zijn vleugels klapperen en zelfs kakken! Maar Kempelen wist de keizerin te overtuigen dat wat hij ging maken al het andere zou doen verbleken. Aldus geschiedde: De Turk genoot gedurende zijn 85 levensjaren van een intense belangstelling. Vooral ook omdat de achterliggende gedachte wel eens erg *unheimlich* voor de mensheid zou kunnen zijn: is een automaat tot intelligente taken in staat? Zoals wereldkampioen Garry Kasparov uitriep voor zijn match tegen de allesziende computer "Big Blue": "Ik verdedig hier de mensheid!"

Kempelen had zijn creatie in 1770 geen naam meegegeven, maar het werd vanzelf al snel "De Turk". Die outfit was dan ook erg in de mode. Men kleepte zijn bedienden in Turkse gewaden, men dronk Turkse koffie, zelfs de muziek kreeg Turkse trekjes door het toevoegen van cimbalen en trommels. Een gesofisticeerde combinatie van elegantie en exotisme.

Maar de Turk laat de meeste hedendaagse bezoekers koud. Schakers zijn nu eenmaal dun gezaaid. Bij het verlaten van het pand maakte ik van het rommeltje op het bord een echte schaakstelling. Wég met die afstotelijke pionnen op de eerste rij! Nu was eindelijk de tijd gekomen om de andere vele charmes van Bratislava te ontdekken. Zoals die grappige standbeelden waarmee we ons babbeltje met u, waarde lezer, uitluiden.



partij	Meester tegen amateur	Rachid Schrik
---------------	------------------------------	----------------------

Voor deze Promoot 'a blast from the past'! Ik begon in 1991, op mijn 15^e, met schaken bij een klein clubje in Voorburg. Rijkelijk laat dus. Ik had veel 'gaten' in mijn spel, want aan de Stappenmethode deed ik niet of nauwelijks. Inmiddels ben ik wel aan het 'stappen', dankzij schakende dochter Joella van der Swaluw moest ik wel les gaan geven op vrijdagavond bij de Promotie-jeugd. Dus met die gaten komt het misschien eindelijk goed? Nog trainers gezocht overigens, aanrader!

Na mijn begin op de club begon ik al snel met toernooitjes, ik speelde best veel toen. Op 11 september 1993 mocht ik het, werkelijk veel en veel te vroeg in mijn schaakcarrière, voor het eerst tegen een Internationaal Meester opnemen! De tweede ronde van het DD Weekendtoernooi. 25 jaar later bekijk ik de partij weer eens, en met de kennis (en online database) van nu zie ik wat opmerkelijke zaken...

B. Kohlweijer (2455) - R. Schrik (1655)

Slik. In de eerste ronde zat ik nog naast hem, maar nu ertegenover. Ik vond het een enorme eer, en probeerde me niet bezig te houden met de kleine 1000 Elo-punten minder.

1. d4 Pf6

2. c4 c5

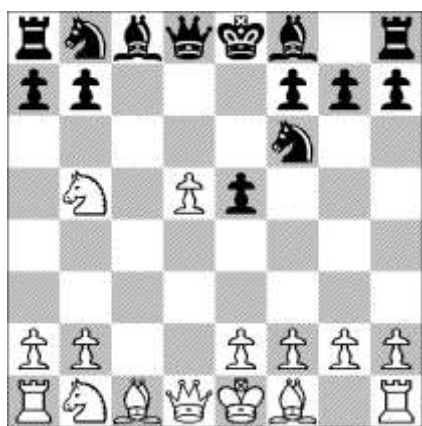
3. Pf3 Meevaller! Puur toevallig had ik in Schaaknieuws een stukje (De Houtgreep?) van Erika Sziva en Johan van Mil gelezen, waarin het volgende gambiet werd aanbevolen. Veel verder dan Lc5, De7, Td8, e4 en activiteit + aanval ging mijn kennis overigens niet.

3. ... cxd4

4. Pxd4 e5

5. Pb5 d5 Na 5 zetten twee pionnen in het centrum, geen slechte start!

6. cxd5 Ok, ok, maar 1 zet lang stonden ze naast elkaar... (*diagram 1*)



1

6. ... Lc5

De nodige 1600 spelers zullen met 6. ... Pxd5??, 7. Dxd5 vroeg klaar zijn geweest. Zelfs in de online database (met hoger gerate spelers) zijn er nog drie zwartspelers ingetuind.

7. P5c3 0-0

8. h3

Die kende ik niet. Hij had het echter al regelmatig - en succesvol - op het bord gehad, bleek na afloop.

8. ... e4

Ik speelde maar gewoon dezelfde opzet die ik van Schaaknieuws kende. (*diagram 2*)



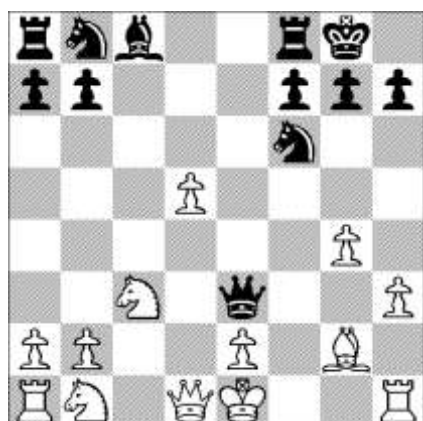
2

9. g4

Deze zet vond ik er destijds erg raar uitzien! Inmiddels is dat iets minder en kan ik 'em voorzichtig wel waarderen (al zondigt het wel behoorlijk tegen twee van de drie 'Gouden Regels' die ik vrijdag weer mag uitleggen aan de stap 2'ers: koning veilig & stukken eruit!). Bernd speelt deze variant ook nu nog zag ik, o.a. in 2013 tegen Sven Dijkhuis. Ben benieuwd of hij op zulke momenten met een glimlach aan deze partij terugdenkt.



3



4



5

9. ...
10. Lg2
10. ...
11. Lxe3
12. fxe3

- De7
(*diagram 3*)
e3 Hier begon ik voorzichtig optimistisch te worden. De koning staat nog in het midden en het centrum gaat open.
Lxe3
Dxe3 (*diagram 4*)

13. Lf3?!

Ik speel met zwart geen Benoni en met wit geen 3. Pf3, en de theorie ken ik dan ook niet. Ben deze variant na deze partij uit het oog verloren. Ik zie nu voornamelijk Dd3 in de database staan waarna wit prima scoort. Maar na Lf3 gaat hij een benauwde tijd tegemoet! Met hele natuurlijke zetten bouwt zwart een sterke aanval op.

13. ...

- Te8 Een toren op de halfopen e-lijn en f3 hangt!

14. Pd2

- Pa6 En dit paard zag ik via c5 naar d3 springen, zonder de looper op c8 te hinderen. Mijn hart begon sneller te bonzen.

15. Kf1

(*diagram 5*)

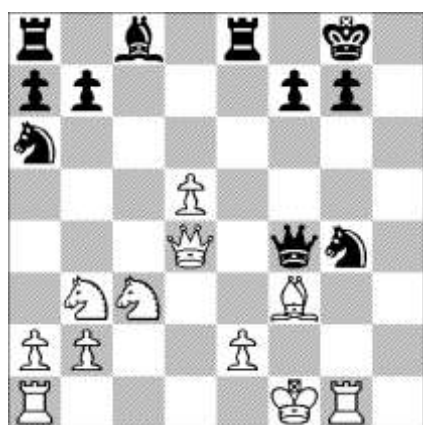
15. ... h5!

Hele mooie zet, zeker voor een 1655 speler. Idee is 16. gxh5 Pxd5!, 17. Lxd5 Lxd3+ en wint terug met rente. Tot mijn niet geringe verbazing zie ik nu (in 2018) dat h5 in 1988 al op het bord kwam in een partij tussen IM Tomaszewski en Kujawski. Wit ging daar met g5 aan de noodrem en maakte een benauwde remise.

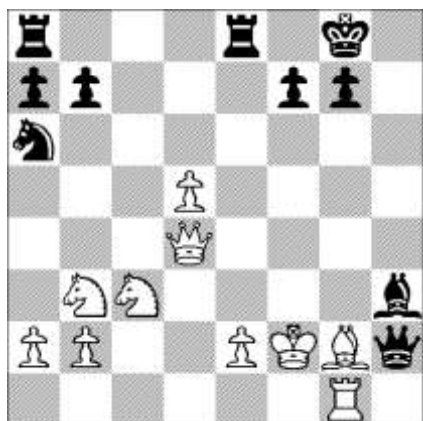
16. Tg1
17. hxg4
18. Pb3
19. Dd4

- hxg4
Df4 En g4 is wat moeilijk te dekken nu!
Pxd4 Met obvious dreiging...
Nu kan de partij in ieder geval nog met Dxd4 mat eindigen. (*diagram 6*)





6



7

19. ... Pe3+ En een Octopus joins the game! Zwart komt enorm hard binnen nu.
20. Kf2 Dh2+ Tussenschaakje vermijdt behendig mat in 1. Surprise! Gelukkig is deze dubbele aanval op dame en koning geen probleem:
21. Tg2 Pxd2 Kwal voor, en de witte koning nog steeds ernstig op de tocht.
21. ... Pxd2 Kwal voor, en de witte koning nog steeds ernstig op de tocht.
22. Lxg2 Lh3 De looper doet ook met tempo mee en de torens zijn verbonden.
23. Tg1 Dekk de looper en kijkt weer vol verlangen naar g7 (*diagram 7*), maar na...
23. ... Te5 ... gaf wit op! Ik kan me nog goed herinneren hoe ongelooflijk blij ik daarmee was! En dat de opgave totaal niet zag aankomen. Maar vooral toren f5 kan wit er niet meer bij hebben, dus een terechte **0-1**.
- ik

Er volgde nog een uitgebreide en vriendelijke analyse waarbij ik al snel doorhad 'how many bullets i dodged'! Grappig was de verbazing onder mijn vrienden dat ik had gewonnen. Totaal verbijsterde reactie van (toernooiwinnaar) IM Schmittdiel tegen Bernd zie ik ook nog voor me: 'du habst verloren?!' De partij heb ik niet ingeleverd voor het ronde-bulletin en ook nooit elders gepubliceerd, maar het werd nu wel een keer tijd.

Het niveau van Bernd heb ik bij lange na nooit gehaald, maar verloren van tegenstanders met 800 (!) punten minder heb ik hem wél nagedaan. Wat me altijd bij is gebleven is de enorm correcte manier waarop Bernd het opgaf. Terwijl hij toch als professional van Duitsland naar Den Haag kwam, met goede kans op prijzengeld, en een 2^e ronde-nederlaag tegen 1655 bepaald niet in de lijn der verwachtingen lag. In 2013 won hij trouwens wel de eerste prijs in de opvolger van het DD-toernooi, het Haags Weekend-toernooi!

Als ik zelf als (aanzienlijke) ratingfavoriet in het stof moest bijten denk ik terug aan zijn sportiviteit en probeer ik ook zo te handelen. In de jaren na onze partij kwam ik hem nog weleens tegen bij andere toernooien. Hij vroeg dan stevast: 'did you improve your rating yet?' In fact i did, Bernd. Thanks for the early lesson in excellent sportsmanship, for the analysis after the game and for the advice you gave me 20 years after the game on Facebook!

□



dinsdag 25 december: geen clubavond

donderdag 27 december:
Oliebollentoernooi met en bij Botwinnik

dinsdag 1 januari: geen clubavond



team	Promotie 2, het nieuwe jeugdteam	Max Kanbier
-------------	---	--------------------

In het voorjaar heb ik in de Promoot geschreven over de jeugd van Promotie. Vergeleken met een hoop andere clubs in de regio een groot succes, maar zoals ik toen aangaf ook iets waar nog veel te verbeteren is. De dingen die ik toen heb genoemd waren vooral met betrekking tot training, doorstroming en betrokkenheid maar gaven een eenzijdig beeld. Ik heb in dat stuk de vinger op de zere plek gelegd in de hoop senioren en het bestuur aan te sporen om er iets mee te doen. Dat is deels gelukt en deels ook niet. Nog steeds vind ik het bijvoorbeeld gek dat maar een van de zes bestuursleden op de hoogte is wat er op vrijdag met meer dan de helft van de leden gebeurt of dat er geen training wordt aangeboden aan de oudere jeugd (en senioren). In dit stuk wil ik echter graag de andere kant van het verhaal belichten. Een aantal (korte) punten op een rijtje.

Ik wil graag beginnen met de vermelding dat Promotie een aantal jaar geleden nog de op twee na grootste jeugdafdeling had van heel Nederland! Na De Toren (Arnhem) en Magnus (Leidsche Rijn) kwam Promotie. Dat terwijl wij absoluut niet de grootste vijver hebben om in te vissen en die ook nog moeten delen met Botwinnik. En ook nu zijn we nog steeds een van de grootste van Nederland en de grootste van de HSB (met 2 jeugdleden 'voorsprong').

Ander positief punt is dat Promotie een zeskamp heeft waar dit jaar drie jeugdspelers de kans krijgen om drie 'oudjes' (nogmaals mijn excuses naar met name Rachid maar ook Bernard en Arie) van het bord te tikken. Kunnen de jeugdspelers met de gevestigde schakers vechten om plek 1/2/3 of moeten we het onderling gaan uitvechten om plek 4/5/6?

Misschien is het volgend jaar wel leuk om een soort van Scheveningen-competitie (all-play-all) te doen met aan de ene kant drie jeugdspelers tegenover aan de andere kant drie senioren? Drie potjes klassiek schaak over drie avonden, daarna op een avond drie rapidpartijen, en om te eindigen op een avondje zes partijen snelschaken. Eventueel zelfs twee groepen, eentje voor de sterkere jeugd en eentje voor de jeugd die op de deur klopt en twijfelt over doorstroming.

Nu ik toch de drie jeugdspelers noem. Eentje daarvan is recent pas lid geworden, heeft een aantal klappen geïncasseerd op het bord maar ook een aantal lekkere klappen uitgedeeld. Wat hem heeft overtuigd om voor Promotie te kiezen en niet een andere vereniging in de omgeving? Het aantal andere sterke jeugdspelers en de mogelijkheden die geboden werden. Blijkbaar kunnen wij jeugdspelers een beter pakket bieden dan een hoop andere verenigingen in de omgeving.

Volgend punt is dat wij binnen de stappenmethode, de huidige lesmethode, er ook beter voor staan dan een hoop andere verenigingen. Binnen de HSB is Promotie de enige vereniging waar sinds 2008-2009 stap 6 diploma's gehaald zijn. Het begon met Robby die les kreeg van Willem Broekman en daarna volgde o.a. Rachid Schrik en ondergetekende. Ook over de hele linie gekeken is Promotie al jaren de koploper als het gaat om het aantal afgelegde examens.

Een andere indicatie dat we er goed voor staan is dat we altijd om de prijzen mee doen bij de jeugdkampioenschappen van de HSB. Ik kan oprecht niet melden wanneer een Promotiespeler voor het laatst niet bij een individueel kampioenschap in de top-3 is geëindigd. Op volgorde van leeftijd hebben van de huidige spelers onder twintig ikzelf, Robby, Guy Kanbier, Ebba Heskes, Bram, Fong-Li Caljé (ex-lid), Ciro Catalan (ex-lid), Jesse van Dongen (ex-lid), Djezz Kanbier, Lisa de Regt, Elisa Netten, Tim van der Helm en Julia Netten allemaal gedurende hun lidmaatschap regionale titels gepakt, en sommigen zelfs meerdere. Ook in de teamkampioenschappen hebben we jaren lang de HSB-titel gepakt in alle



categorieën. Helaas zitten we net zoals een aantal andere verenigingen nu met een missende leeftijdsgroep waardoor daar onze hegemonie voorlopig wel ten einde is.

Om over te stappen naar de senioren kijk ik nu even naar de externe competitie. Binnen de HSB zijn wij in de afgelopen jaren de enige vereniging met een jeugdteam dat buiten de vierde klasse is geweest en daarmee dus ook de enige waar het jeugdteam de tweede klasse bereikt heeft. Een prestatie die voorlopig nog wel even zal blijven staan aangezien er weinig verenigingen zijn met zes of meer jeugdspelers die dat qua niveau aan zouden kunnen.

Om daarop verder te bouwen, dit jaar hebben we (helaas) weer geen jeugdteam maar wel een jeugdig team. Op eigen verzoek zijn wij door de indelingscommissie als jeugd weer bij elkaar gezet en hebben we er drie sterke senioren bij gekregen met als resultaat een eerste- klassewaardig team. Het tweede team van Promotie in de HSB-competitie bestaat dit seizoen uit John Tan, Lourens Smaal, Stephan Kooiman, Maurice Hettfleisch, Ebba Heskes, Johan Heskes, Bram Albertus en ikzelf. Een team met een ervaren oude rot, twee senioren met een jeugdige uitstalling en dus vijf spelers die wekelijks bij de jeugd rondlopen. Dit team is op basis van rating misschien niet favoriet, dat is DD 1, maar we moeten wel meedoen om de bovenste plekken. De start was goed al had er zeker meer in gezeten!

De eerste wedstrijd tegen DSC 3 was vrij spannend. Wij wisten niet wat we moesten verwachten met de nieuwe hoofdklasse en splitsing van de competitie waar vooral DSC optimaal gebruik van heeft gemaakt. Uiteindelijk bleek DSC op papier in ieder geval wat sterker maar achter de borden was dat totaal niet zichtbaar. Stephan pakte op bord 4 de zwarte stukken op. Hij deed een paar zetjes en incasseerde het volle punt binnen een half uur, hij was daarmee de eerste winnaar in de HSB-competitie 2018-2019. De trend was gezet! Lourens won vrij eenvoudig door middel van een penning en ook Johan en Ebba wonnen hun partij. Met remises voor Maurice, John en mijzelf was een mooie start gemaakt met een 5½-2½ overwinning.

Ook de tweede wedstrijd was belangrijk. Schaakmat Westland 2 is een van de concurrenten voor een hoge eindklassering, op papier waren zij weer net wat sterker dan DSC 3 en wisten hun eerste wedstrijd ook met 5½-2½ te winnen. Echter bleek achter de borden weer hoe sterk Promotie H2 is. Een 6-0 tussenstand spreekt boekdelen! De 6½-1½ eindstand was dan nog jammer maar niet misplaatst. Het meest merkwaardige aan deze wedstrijd was echter niet de tussenstand maar de gang van zaken omtrent de invaller Jan Koster. Omdat we 10 minuten voor aanvang van de wedstrijd nog een afmelding kregen moest er met spoed een invaller gezocht worden. Na een telefonisch rondje langs de spelers die op oneven of extern stonden wegens de KNSB-ronde moest er iemand uit de interne gevestigd worden. Met een minimale interne competitie was de keuze beperkt. Uiteindelijk wou Jan Koster graag spelen en had zijn interne tegenstander, Maarten Wichhart, als erkend PSV-fan geen probleem om naar PSV-Spurs te kijken. De oplettende lezer zal nu al wel door hebben dat Jan in H1 staat opgesteld en wij daarom achteraf voor zijn partij een nul hebben ontvangen. Foutje van de teamleider, kan gebeuren.

Twee wedstrijden gespeeld, twee keer een duidelijke overwinning. In ronde drie tegen DD 1 zou het er dan om spannen. Bij een resultaat zijn we favoriet voor de titel, en anders kunnen we het seizoen zonder druk uitspelen richting een mooie plek in de top-3.

De wedstrijd tegen DD 1 begon veel belovend. John (bord 1), Lourens (3), Stephan (4), Bram (5) en Johan (7) hadden een goede stelling terwijl ikzelf (2), Maurice (6) en Rens (8) een remiseachtige stelling hadden. Uiteindelijk valt dan toch net wat te veel verkeerd om de matchpunten binnen te halen. Op bord 2 wist ikzelf snel met zwart genoeg materiaal te ruilen om remise af te dwingen. ½-½. Mogelijk ons grootste wapen met wie jullie onderhand hopelijk kennis hebben gemaakt is Johan Heskes. Hij zit op de lagere borden zijn tegenstanders van het bord te meppen! Zijn 2uit2-start was goed en ook

hier had hij geweldige kansen op bord 7 voor het volle punt. Het eindspel met een pionnetje meer was echter net te riskant in zijn ogen en dus werd er gekozen voor remise. **1-1**.

Stephan wist in het begin van het middenspel op bord 4 een gezond pionnetje buit te maken zonder compensatie voor de tegenstander. Hij offert hem terug voor wat extra spel en daarna nog eentje maar de compensatie blijft uit. Dit werd daarna snel en vakkundig afgemaakt. **2-1** voor DD.

Op bord 1 wist John een mooie stelling te bereiken waar hij op twee resultaten kan spelen. Hij besluit echter genoeg te nemen met het minimum, de remise. **2½-1½** voor DD.

Maurice kwam op bord 6 prima uit de opening maar werd daarna weggetikt. Zijn tegenstander had twee pionnen gewonnen en meerdere mogelijkheden tot winst maar de door hem gekozen optie had als lek dat het mat in 1 toeliet. Een beetje mazzel hoort erbij. **2½-2½**.

Op bord 5 hadden we Bram neergezet tegenover Stefan Boeters. Bram had tegen hem bij het LCT remise gespeeld en wou nu revanche. Hij kwam heel dichtbij maar blunderde een toren. Hij mocht daarna nog van geluk spreken dat hij een remisemechanisme vond met eeuwig schaak. **3-3**.

Invaller Rens was voor deze wedstrijd speciaal opgetrommeld en ook van hem hoopten we natuurlijk op een overwinning op bord 8. Hij had echter al gepiekt die week met een remise tegen Ton de Waal en kon dat niet herhalen. Remise was geen slecht resultaat maar wel jammer. **3½-3½**.

Lourens was als laatste bezig. Hij wist op bord 3 ogenschijnlijk lekker uit de opening te komen met een pion meer. Later blijkt het daardoor allemaal net wat te zwak en kost het hem er twee. Het toreneindspel met een pion minder is niet te houden voor Lourens. Ondanks verwoede pogingen voor het team kon hij de nederlaag niet meer ontlopen. **4½-3½** voor DD.

Uiteindelijk een minimaal verlies. Schandalig? Nee. Zij hadden op elk bord een ratingvoordeel en gemiddeld zelfs 160 punten meer! Op basis daarvan had je een 5½-2½ uitslag mogen verwachten. Door deze nederlaag mogen we nu de achtervolging op DD inzetten. Wij hebben als voordeel de sterkste tegenstander al gehad te hebben. Mocht het niet lukken en als DD geen misstap meer begaat dan hopen wij in ieder geval het jaar winnend voort te zetten en onszelf voor volgend jaar te profileren als titelkandidaat nummer 1. Dat moet zeker kunnen met de huidige spelers die stuk voor stuk steeds sterker gaan spelen. Zelfs 'good old John' die dus een 2100-speler had klaarliggen voor de slacht maar helaas de trekker niet kon overhalen!

□

<i>varia</i>	Kaarsenkroon uit Walburgiskerk in Zutphen in tentoonstelling in Nijmegen	Henk Alberts
--------------	---	-------------------------

Op pagina 22 heb ik kort de 14e-eeuwse kaarsenkroon uit de Walburgiskerk in Zutphen aangestipt. Hiernaast een detail van deze kroon. Deze kaarsenkroon die normaliter in de Sint Walburgiskerk in Zutphen hangt is gemaakt van verguld smeedijzer en heeft een doorsnede van 2,5 meter. De op de kroon afgebeelde figuren vormen een beeldverhaal en op twee plaatsen in dat verhaal zien we een man en een vrouw met tussen hen in een voorwerp waarvan de experts denken dat het een schaakbord zou kunnen zijn. In de middeleeuwse symboliek zou dit schaakspel symbool staan voor de hoofse, eerbare en trouwe liefde, voor de kerk één van de elementen voor een goed en vroom leven.



□

varia	Schaakstandbeelden in de wereld: Bratislava	Henk Alberts
--------------	--	-------------------------

Enkele maanden terug was ik (middels een korte treinreis vanuit Wenen) in Bratislava. Bratislava ligt in het uiterste zuidwesten van Slowakije, aan weerszijden van de Donau (met het oude centrum op de linkeroever) en telt circa 430.000 inwoners. Bratislava heeft een bijzondere geschiedenis. De naam Bratislava stamt uit 1919, het einde van de eerste wereldoorlog, toen de stad die voorheen deel uitmaakte van het Oostenrijks – Hongaarse rijk onderdeel werd van Tsjechoslowakije. Daarvoor heette de stad Pozsony (Hongaars), een naam die op het Latijnse Posonium terug te voeren is, of ook wel Preßburg (Duits) of Prešporok (Slowaaks). In 1993 maakte Slowakije zich los uit het door de Tsjechen gedomineerde Tsjechoslowakije en sindsdien is Bratislava de hoofdstad van Slowakije. En wat niet veel mensen weten; eerder was Bratislava de hoofdstad van Hongarije. Toen Boeda (tweelingstad van Pest) in 1541 door het Turkse leger ingenomen was en de Turken bovendien Wenen belegerde werd Pozsony, het latere Bratislava, de hoofdstad van Hongarije. Tot 1830 werden de Hongaarse koningen (waaronder de Oostenrijkse Keizerin Maria Theresia) hier gekroond. En tot 1848 zetelde de rijksdag van het koninklijk Hongaarse parlement in Pozsony.

Wenen en Bratislava waren sterk aan elkaar gelinkte steden. Zo was er bijvoorbeeld een trein die 's avonds na de voorstelling vanaf het (opera) theater in Bratislava vertrok om de bezoekers weer naar huis in Wenen te brengen. En in deze situatie was het dus ook heel normaal dat de in Bratislava geboren Wolfgang van Kempelen (1734-1804) aan het hof van de Oostenrijkse keizerin Maria Theresia terecht kwam. Wolfgang van Kempelen was de jongste van drie broers. Zijn vader was een hoge douanebeambte, zijn moeder de dochter van de voormalige burgemeester van Pozsony. Hij studeerde filosofie en rechten in Gyor en Wenen, en sprak naast zijn moederstaal vloeiend nog 8 andere talen. Al snel na zijn afstuderen werd hij secretaris van de Hongaarse rechtkamer. Keizerin Maria Theresa benoemde hem persoonlijk tot hoofd van de zoutmijnen van het Koninkrijk Hongarije.



Naast een lange en succesvolle carrière als ambtenaar, bouwde von Kempelen een handmatig bediende spreekmachine en een schrijfmachine voor de blinde Weense pianiste Maria Theresia von Paradis (welke een beschermeling van Maria Theresia was.) Maar bovenal werd Wolfgang von Kempelen bekend door zijn schakende Turk, welke hij in 1770 voor het eerst aan het Oostenrijkse hof presenteerde.

En op dinsdag 19 december 2017 werd er in de tuin van het watermuseum in Bratislava, Water Company Inc. (Devínska cesta 5364/1), een standbeeld van de in Bratislava geboren Wolfgang von Kempelen onthuld. Dit standbeeld werd geïnitieerd door de civiele organisatie FABRIKart welke zich als doel gesteld heeft om belangrijke in Bratislava geboren beroemdheden in de publieke herinnering het houden. Het betrof een bronzen standbeeld op ware grootte, ontworpen door de Slowaakse beeldhouwer Robert Czingel. Wolfgang van Kempelen was in zijn tijd een belangrijk ingenieur en uitvinder. En in Slowakije ziet men het dan ook als zeer wrang dat zo'n groot man nu nog vooral herinnerd wordt voor de schakende Turk, een apparaat welke uiteindelijk ook nog eens een bedrog bleek te zijn. Want het standbeeld werd niet toevallig in de tuin van het watermuseum onthuld. Bij de onthulling van het standbeeld benadrukte CEO Bratislava Water Company het belang van Wolfgang van Kempelen voor de watervoorziening in Bratislava: "Wolfgang von Kempelen, geboren in Bratislava, staat bekend als een pionier met vele nieuwe ideeën. Zijn uitvindingen maakten het gebruik van

watervoorraden en de distributie van water op voorheen ontoegankelijke plaatsen in Bratislava mogelijk. Daarnaast bouwde hij voor het kasteel van Bratislava een pomp die water uit de Donau trok. En hij bouwde een pontonbrug over de Donau bij Bratislava, een irrigatiesysteem voor het eiland Žitný ostrov (een eiland ten oosten van Bratislava) en een waterval in Schönbrunn in Wenen.”



De brug van von Kempelen over de Donau in Bratislava (circa 1770)

En hoewel dit standbeeld in het park bij het watermuseum de uitvinder en ‘waterbouwkundige’ von Kempelen wil eren. Toch heeft men het standbeeld ook nog een schaaktintje willen meegeven. Want als we goed kijken zien we bij de voeten van von Kempelen (detail onder) nog twee schaakstukken, een dame en een toren, staan.



Wolfgang von Kempelen woonde en werkte in het centrum van Bratislava. Zo vinden we in het centrum van Bratislava nog de volgende adressen:

- Venturska 11: het geboortehuis van von Kempelen;
- Kapitulska 26: de school (Jezuïetencollege) van von Kempelen;
- Dunasjka 20: het woonhuis en de werkruimtes van von Kempelen; dit is ook de locatie waar de schakende Turk gemaakt is.



En hoewel al deze gebouwen uit de tijd van Wolfgang von Kempelen er nog staan is er op geen van deze adressen nog enige verwijzing naar de beroemde medeburger van de stad te zien. Wel is er op de Hviezdoslavovo námestie (Pavol Országh Hviezdoslav: een Slowaakse dichter, toneelschrijver, vertaler



en korte tijd lid van het Tsjechoslowaakse parlement), een centrale straat in het centrum van Bratislava, een openluchtschaakspel ter ere van Wolfgang von Kempelen neergezet.

Midden op dit openluchtschaakspel is de rechts afgebeelde ring aangebracht. In tekst staat hier:

"Wolfgang Kempelen Bratislavský rodák 1734-1804

Preslávil naše Mesto Vynálezom sachového automatu", ofwel vertaald: "Wolfgang Kempelen, Inwoner van Bratislava, 1734-1804. Hij maakte onze stad beroemd door de uitvinding van de schaakmachine".



Onlangs kocht ik een aantal ansichtkaarten van de chess train. Dit is een jaarlijks schaaktoernooi in een trein die van Praag via Boedapest, Bratislava en andere steden naar Wenen rijdt. De beide kaarten zijn uit 2017.

Op de bovenste ansichtkaart zien we onder anderen dit openluchtschaakspel op de Hviezdoslavovo námestie afgebeeld.

En op de tweede kaart zien we de schaaktrein, de burch van Bratislava, hotel (een

hotel in de Donau) Gracia en de schakende Turk in Café Roland (zie het artikel uit de oude doos uit 2011). Deze Turk is echter al heel lang verdwenen. Men vertelde mij desgevraagd, dat deze Schakende Turk al zo'n 7 à 8 jaar geleden aan het museum gegeven is. Welke museum wist men mij helaas niet te vertellen.



□

boek	Leuke schaakboeken, een persoonlijke keuze	Ferdi Sieben
-------------	---	---------------------

Naast literatuur-liefhebber ben ik ook een fervent “lezer” van schaakboeken.

Eén van de leukere boeken die ik de afgelopen jaren kocht, is het boek van Andrew Soltis: The wisest things ever said about chess, Batsford 2008. De ondertitel vermeldt nog dat er ruim 250 geannoteerde posities behandeld worden. Maar die zijn alleen ter toelichting op de rijkelijk geciteerde wijsheden, die door een breed forum van schaak (groot)meesters uit heden en verleden ten beste zijn gegeven. Met een beetje verbeelding is dit boek ook zonder schaakbord goed te lezen.

Het aardige voor mij van een dergelijk boek is, dat ik geen varianten behoef te onthouden. Het gaat om wijsheden die je bij gelegenheid in elke partij kunt toepassen. Soltis structureert zijn boek op basis van de verschillende fasen in het schaakspel.

Over de opening zegt zij dat die alleen bedoeld is om een “playable” middenspel te bereiken.

Een aardige vind ik in de rubriek "Attack":

“Three pieces is a mate”, een variant op één van de aanvalsregels van Philidor. Met deze wijsheid in je achterhoofd kun je aanvalsstellingen gemakkelijke beoordelen. Heb je drie stukken in de aanval, zoek dan naar een matbeeld.

Een voorbeeld: Adams - Morozevich, Sarajewo 2000



Adams keek naar 1. Dg3 Txc6, 2. Pxf7 met de dreiging 3. Dxc7#, maar na 2. ... g5 is het allemaal niet zo duidelijk.

Hij speelde 1. Kh1 en na 1. ... Txc6, 2. Txc6 Txc6, 3. Tg1 Dxb2, 4. Pxc7 Dc3, 5. Pxe8 en Morozevich gaf op.

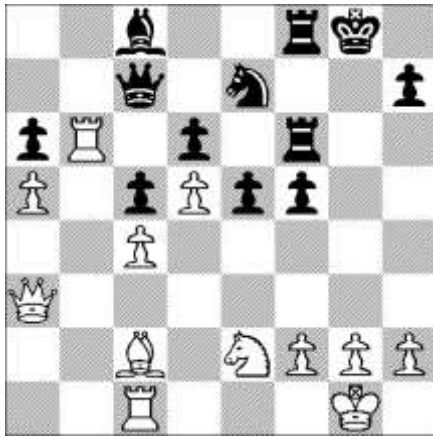
Over de slechte loper komt Soltis toch positief uit de hoek, opnieuw verwijzend naar Philidor: "Bad bishops protect good pawns".

Van Kasparov citeert hij de uitspraak: "When you play the Kings Indian Defence , don't be afraid to be a pawn down".

Ook de psychologie komt terug in het boek met de zinsnede: "The threat is stronger than the execution" (Aron Nimzovich, 1927).

Tenslotte een tweetal aanbevelingen van Fischer: "Don't worry about finding the best move. Seek always to find a good move", en "To get squares, ya gotta give squares."

Voorbeeld: Larsen - Fischer, Kandidatenmatch 1971, 4^e partij



1. ... f4; Het zwart paard moet naar h4, dat kan via g6, waarom dan veld e4 opgeven om het paard via f5 te spelen. De overwegingen zijn:

[a] Een wit paard op e4 verdedigt de witte koningstelling minder goed dan op g3;

[b] De diagonaal c8-h3 wordt geopend voor de witte loper.

Het vervolg was:

2. Le4 Pf5, 3. Tc6 Dg7, 4. Tb1 Ph4, 5. Dd3 Lf5, 6. Kh1 f3, 7. Pg3 fxg2+, 8. Kg1 Lxe4, 9. Dxe4 Pf3+, 10. Kxg2 Pd2 en Larsen gaf op.

Andrew Soltis is GM en publicist op schaakgebied. Andere titels van hem:

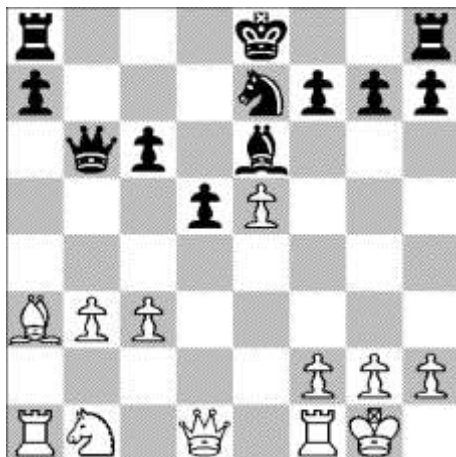
Pawn Structure Chess, al veel meer een echt leerboek

Studying Chess Made Easy, met vele aanwijzingen hoe een schaakboek te bestuderen

Nog eentje dan:

Van Euwe is de 'wijsheid' dat strategie (ook) een kwestie is van gevoel. Grootmeesters van de strategie zijn onder meer Petrosian, Karpov en Kramnik. Soltis geeft een voorbeeld van Karpov.

Karpov - J. Polgar Linares 1994



Zwart staat zwak vanwege [a] de 'slechte' loper, [b] zwakte op de zwarte velden, [c] drie pionnen-'eilanden', en [d] de koning nog in het centrum. Karpovs idee was nu dat deze zwakke punten zich des te meer in een eindspel manifesteren.

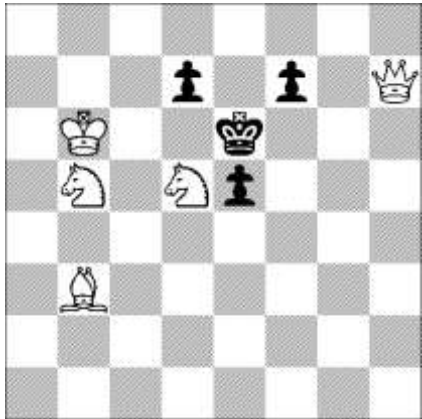
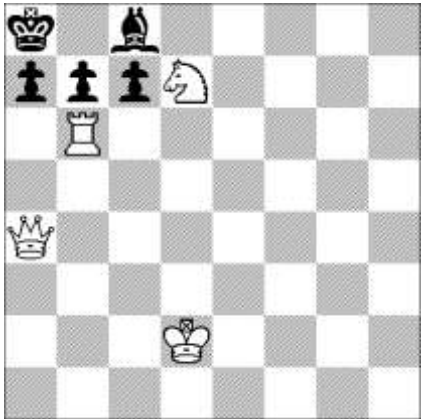
Het ging als volgt verder:

1. Dd4 Pf5, 2. Dc5 h5, 3. Pd2 f6, 4. exf6 gxf6, 5. Lb4 Kf7, 6. Ta4 Dxc5, 7. Lxc5

Wit staat strategisch gewonnen en kan vrijwel zonder op de zwarte stelling te letten zetten spelen als: Tfa1, f3, Kf2, b4, Pb3 gevolgd door Pa5.

Soltis geeft helaas het partijverloop niet, maar de idee is duidelijk.

□

extra problemen voor de feestdagen [deel 2] oplossingen: → blz. 41	 extra-3 wit geeft mat in 2	 extra-4 wit geeft mat in 2
---	---	--

toernooi	Een Iers-Keltisch schaakverhaal	Hans Meijer
-----------------	--	--------------------

Ieder jaar verzamelt zich een groot gezelschap schakers op het eiland Man in de Ierse zee voor het Isle of Man Open. Aan dit toernooi doen altijd wel enkele halfgoden mee. Dit jaar waren dat Vladimir Kramnik, Vishwanathan Anand en Alexandra Kosteniuk. Ooit zaten zij op de hoogste troon maar die hebben zij af moeten staan aan de Noorse halfgod Magnus Carlsen en de Chinese halfgodin Ju Wenjun. In totaal arriveerden 165 schakers en schaaksters op het eiland Man. Zij gingen negen ronden lang strijden om een prijzenpot van 144 duizend pond (160 duizend euro).



Het eiland Man is een Brits kroonbezit. Het staatshoofd is Elizabeth II die de titel van Lord of Mann voert. Lang geleden heersten de oorspronkelijke goden over dit eiland maar ook nu is dat natuurlijk nog steeds het geval. Manannán mac Lir, de zoon van Lir, is de oppergod. Zijn vrouw is Fand. Mannanán is de beschermer van de Tír na nÓg en regeert over Mag Mell, een mythisch land dat men kan bereiken door de dood en of het verrichten van heldendaden. De zoon van Lir heeft een schip zonder zeilen, de Scuabtuinne, dat getrokken wordt door het paard Enbarr dat hem volgt als hij het daartoe bevel geeft. Met een mantel, de féth fiade, kan hij zich onzichtbaar maken.

Fidchell (Iers: ficheall) was een oud Keltisch bordspel. Dit spel was een uitvinding van de god van licht en inspiratie Lugh. Men claimt dat fidchell een voorloper is van het moderne schaakspel. Het was een populair spel waarin met name Fand haar mannetje stond. Wij volgen Fand en enkele andere schaaksters.

Wie ging het Isle of Man Open 2018 winnen? Drie spelers voerden de ranglijst aan: Levon Aronian, een Armeense reus, Anish Giri, onze eigen held uit de Lage Landen, en Maxime Vachier-Lagrave, de schrik der Fransen. Hun ELO rating van 2780 sprak boekdelen. Bij de dames voerde Alexandra Kosteniuk met een rating van 2551 de ranglijst aan. Outsiders zoals de als tiende geplaatste Pool Radoslaw (Radek) Wojtaszek, rating 2727, en de als zesde dame (84ste) geplaatste Russin Alina Kashlinskaya, rating 2447, zouden dit toernooi zeker niet gaan winnen.

Na afloop van de eerste ronde konden we meteen twee grote verrassingen noteren, namelijk de remises van Alina Kashlinskaya tegen Anish Giri, zie zijn reactie op twitter, en van de als 92ste geplaatste Batkhuyag Munguntuul (ELO 2422) tegen Radek Wojtaszek.

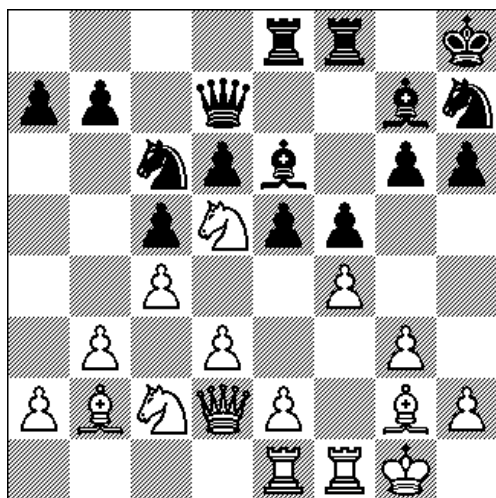


Drie jaar geleden reageerde Giri zeer verbaasd toen Nino Batsiasvili (ELO 2482) tijdens de eerste ronde van het Qatar Open van 2015 Magnus Carlsen (ELO 2834) remise afdwong. Giri kon nog net begrijpen wat er mis ging voor de wereldkampioen maar er was in zijn ogen sprake van een zeer ongewone gebeurtenis (a freak occurrence). Daar kon geen enkele twijfel over bestaan. Een gril van het lot? Het leek mij indertijd iets dat elke grootmeester, dus ook Giri, van tijd tot tijd zal overkomen.



Na afloop van de tweede ronde konden we drie verrassingen noteren. Irina Bulmaga (2402) – Michael Adams (2712) ½ - ½, Elisabeth Paehtz (2513) - Karjakin, Sergey (2760) ½ - ½, Vladimir Kramnik (2779) – Alina Kashlinskaya, (2447) ½ - ½, haar tweede grote scalp na die van Giri.

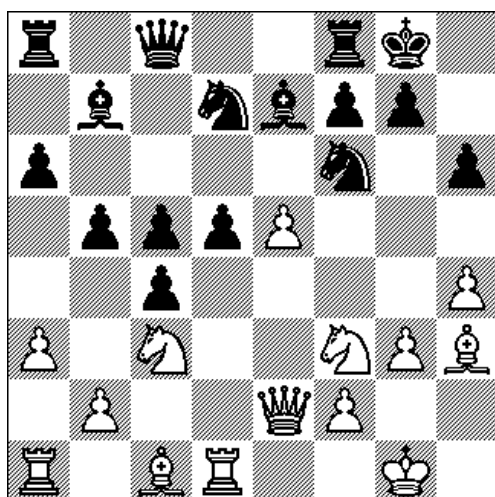
Kramnik, Vladimir (2779) - Kashlinskaya, Alina (2447), Isle of Man, ronde 2, 21-10-2018



1.Pf3 Pf6 2.g3 g6 3.b3 Lg7 4.Lb2 c5 5.c4 d6 6.Lg2 e5 7.0–0 0–0 8.Pc3 Pc6 9.d3 h6 10.Pe1 Le6 11.Pd5 Dd7 12.Dd2 Ph7 13.f4 f5 14.Pc2 Tae8 15.Tae1 Kh8 (zie diagram) 16.b4 exf4 17.Lxg7+ Dxg7 18.Pxf4 Ld7 19.b5 Pe5 20.Da5 Pf6 21.Dc7 g5 22.Ph3 Lc8 23.Dxg7+ Kxg7 24.a4 Peg4 25.Kh1 Pe3 26.Pxe3 Txe3 27.Pg1 g4 28.Td1 h5 29.d4 h4 30.gxh4 Th8 31.dxc5 dxc5 32.Td3 Te5 33.e3 Le6 34.Tc1 Pe4 35.Lxe4 Txe4 36.Pe2 Txc4 37.Txc4 Lxc4 38.Td7+ Kf6 39.Pf4 Te8 40.Td6+ Ke5 41.Td2 Ke4 42.Tc2 Lb3 43.Tc3 c4 44.Kg2 Ke5 45.h5 Kf6 46.Kf2 Kg5 47.Tc1 Tc8 48.Pe6+ Kxh5 49.Pd4 Lxa4 50.Ta1 c3 51.Txa4 c2 52.Pe2 c1D 53.Pxc1 Txc1 54.Txa7 Tc7 55.b6 Te7 56.Ta5 Kg6 57.Ta3 Te6 58.Tb3 Kg5 59.Kg3 Th6 60.Kg2 Th3 61.Td3 Kf6 62.Td7 Txe3 63.Txb7 Tb3 64.Tb8 Ke5 65.h3 gxh3+ 66.Kh2 Kf4 67.b7 Kf3 ½–½

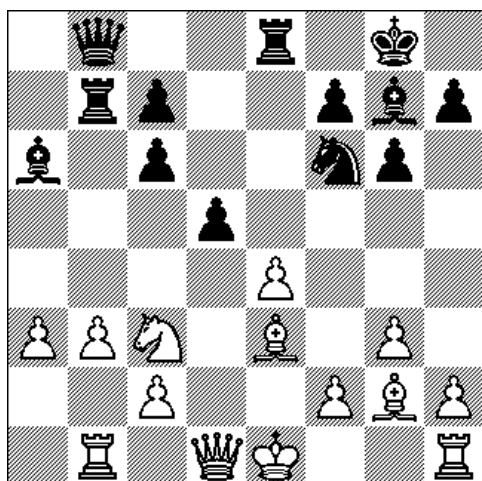
Radek Wojtaszek was een van de vier adjudanten van Viswanathan Anand tijdens zijn match om de wereldtitel tegen Vladimir Kramnik in 2008. Alina en hij trouwden in 2015. De kennis van echtgenoot Radek over het spel van Kramnik kwam Alina tijdens deze partij goed van pas.

Elk jaar hield de Ulaïd een samenkomst: de drie dagen voor Samuin, de drie dagen na Samuin en Samuin (Halloween) zelf. Zij kwamen bijeen in Mag Muirthemni, en gedurende deze zeven dagen waren er louter ontmoetingen en spelen, amusement en vermaak, eten en feesten. Dat is waarom de ‘drieën van Samuin’ zijn zoals ze vandaag de dag zijn. Nu was iedereen naar deze specifieke samenkomst gekomen behalve twee: Conall Cernach en Fergus de zoon van Roech. ‘Laat de samenkomst beginnen,’ zei de Ulaïd. Cú Chulaind protesteerde ‘Niet totdat Conall en Fergus er zijn’, want Conall was zijn pleegbroer en Fergus zijn pleegvader. En Senchae zei ‘Laten we fidchell spelen, laat dichters gedichten voordragen en laat acrobaten optreden.’



Johan-Sebastian Christiansen (2541) - Sopiko Guramishvili (2378), Isle of Man, ronde 3, 22-10-2018

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 Pf6 4.Pf3 Le7 5.g3 0–0 6.Lg2 dxc4 7.0–0 Pbd7 8.e4 a6 9.De2 b5 10.Td1 Lb7 11.a3 Dc8 12.h4 h6 13.Lh3 c5 14.d5 exd5 15.e5 (zie diagram) 15...Dd8 Christiansen moest in zijn eentje tegen Sopiko en haar man Anish Giri opboksen. 16.exf6 Pxf6 17.Lg2 Db6 18.a4 Tae8 19.axb5 axb5 20.Df1 Ld6 21.Pe2 d4 22.Pf4 Le4 23.Pe1 Lxf4 24.Lxf4 Pd5 25.Ld2 Te7 26.Lxe4 Txe4 27.Pg2 Pb4 28.Pf4 Pc6 29.Dg2 Te5 30.Te1 Txe1+ 31.Txe1 b4 32.Lc1 Db5 33.Df3 d3 34.Dg4 Pd4 35.Ph5 g6 36.Lxh6 Dc6 37.Te3 d2 38.Dd1 Ta8 39.Pf4 Pc2 40.Kh2 Ta1 41.Te8+ Kh7 42.Pe6 Txd1 0–1

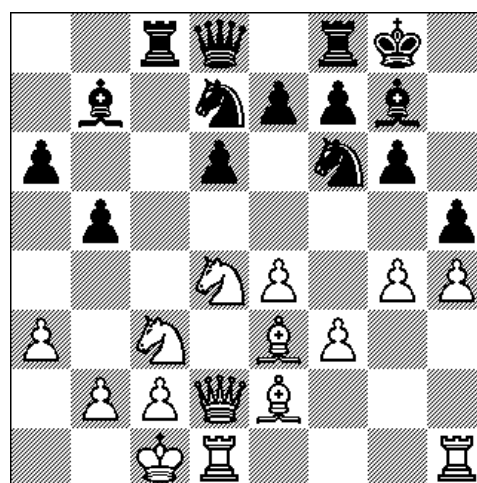


Ilja Schneider, (2507) - Eesha Karavade (2374), Isle of Man, ronde 3, 22-10-2018

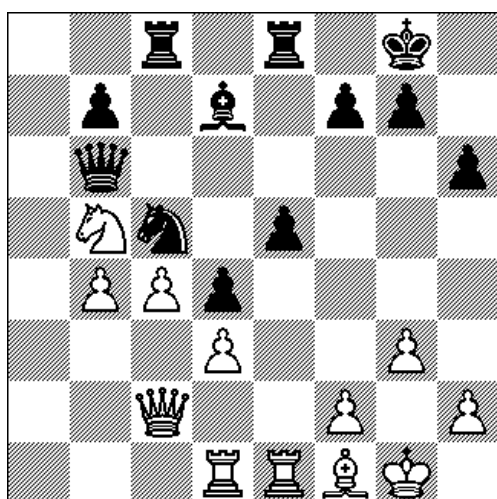
1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Pc3 Pf6 4.a3 g6 5.Pxe5 Pxe5 6.d4 Pc6 7.d5 Lg7 8.dxc6 bxc6 9.g3 0-0 10.Lg2 La6 11.Le3 Tb8 12.Tb1 Te8 13.Lxa7 Tb7 14.Le3 Db8 15.b3 d5 (zie diagram) 16.Pe2 Pxe4 17.0-0 Lxe2 18.Dxe2 Pc3 19.Da6 Pxb1 20.Txb1 Da8 21.Dxc6 Txb3 22.Dxe8+ Dxe8 23.Txb3 d4 24.Lc6 Dd8 25.Ld2 Lf8 26.a4 Df6 27.Ld5 Df5 28.Tb8 Kg7 29.Lb3 Lc5 30.Tb5 d3 31.Txc5 Dxc5 32.cxd3 Da3 33.Lc4 Dxa4 34.Lf4 Da5 35.g4 f6 36.Kg2 c6 37.h3 h5 38.Le3 De5 39.Kg1 Da1+ 40.Kh2 De5+ 41.Kg2 Kh7 42.Lf7 h4 43.Lc4 f5 44.gxf5 gxf5 45.Lg5 Dg7 46.f4 Db2+ 47.Kf3 Dh2 48.Lxh4 Dxb3+ 49.Lg3 Dh1+ 50.Ke3 Kg6 51.Lf2 Dc1+ 52.Kf3 Dd1+ 53.Kg2 Kh5 54.d4 Kg4 0-1

Vaishali, R (Rameshbabu) (2313) - Raunak Sadhwani (2438), Isle of Man, Ronde 6, 25-10-2018

1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 a6 6.a3 g6 7.Le2 Lg7 8.Le3 0-0 9.Dd2 Pbd7 10.0-0-0 b5 11.f3 Lb7 12.h4 h5 13.g4 Tc8 (zie diagram) 14.Lh6 Lxh6 15.Dxh6 Txc3 16.bxc3 Da5 17.Pf5 gxf5 18.gxf5 Dxa3+ 19.Kb1 Pg4 20.Tdg1 Lxe4 21.fxe4 Pdf6 22.Lxg4 hxg4 23.Txg4+ Pxg4 24.Tg1 1-0. Kort en krachtig. WGM Vaishali R. (geb. jaar 2001) is de oudere zus van de grote Indiaase belofte GM Praggnanandhaa R. (geb. jaar 2005). Zowel broer als zus speelden mee in het Isle of Man Open.



Conchobar zoon van Ness, koning van Ulster, besteedt een derde van zijn koninklijke dag aan het kijken naar jongens, een derde speelt hij fidchell en een derde drinkt hij bier totdat hij in slaap valt. Dit volgens de Táin Bó Cúailnge, het Ierse equivalent van de Ilias van Homerus.

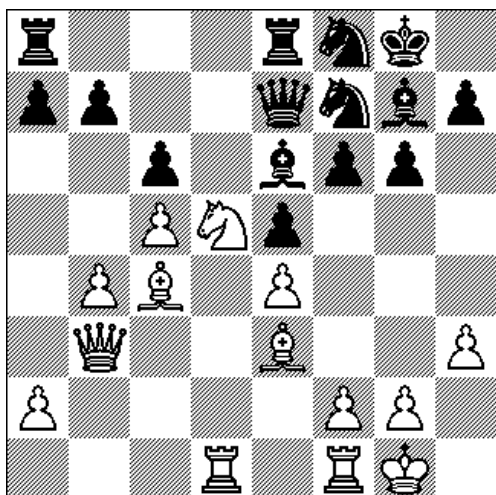


Rinat Jumabayev (2605) - Alina Kashlinskaya (2447), Isle of Man, ronde 8, 27-10-2018

1.Pf3 d5 2.b3 Pf6 3.Lb2 e6 4.g3 c5 5.Lg2 Le7 6.0-0 0-0 7.e3 Pc6 8.De2 Te8 9.c4 d4 10.exd4 cxd4 11.d3 Lc5 12.Pe5 Pxe5 13.Dxe5 Pd7 14.De2 e5 15.La3 a5 16.Te1 Lxa3 17.Pxa3 Pc5 18.Pb5 Lf5 19.Tad1 h6 20.Dc2 Db6 21.a3 Tac8 22.Lf1 Ld7 23.b4 axb4 24.axb4 (zie diagram) 24...Lxb5 25.cxb5 Pe4 26.Db3 Pc3 27.Ta1 Dxb5 28.Ta5 Dd7 29.Taxe5 Txe5 30.Txe5 Ta8 31.Db2 Dc7 32.Tc5 Dd6 33.Dd2 Ta1 34. Tc8+ Kh7 35.Te8 Txf1+ 36.Kxf1 Dc6 37.Te4 f5 0-1.

Zo zette Alina Kashlinskaya ongenaakbaar haar opmars voort. Alleen Alexandra Kosteniuk zou haar, met nog een ronde te gaan, wellicht kunnen stuiten.

Aillil en Maeve, koning en koningin van Connaught, speelden daarna fidchell terwijl Froech tegen een van zijn eigen mensen begon te spelen. Zijn fidchell bord en stukken waren prachtig. Het bord was van wit goud en de randen en hoeken waren van gewoon goud. De stukken waren van goud en zilver. Een kandelaar die bezet was met edelstenen zorgde voor licht.

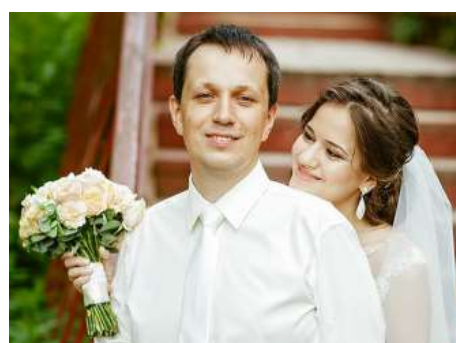


Alina Kashlinskaya (2447) - Samuel Sevian (2634), Isle of Man, ronde 9, 28-10-2018

1.d4 d6 2.Pf3 g6 3.c4 Lg7 4.e4 Pd7 5.Le2 e5 6.0-0 Ph6 7.Pc3 0-0 8.h3 c6 9.dxe5 dxe5 10.Le3 f6 11.c5 Pf7 12.Lc4 De7 13.b4 Te8 14.Db3 Pf8 15.Tad1 Le6 16.Pd5 Zie diagram. 16...cxd5 17.exd5 Lf5 18.g4 Le4 19.Pd2 f5 20.d6 Dd7 21.Pxe4 fxe4 22.b5 Tec8 23.f3 Kh8 24.Lxf7 exf3 25.Txf3 e4 26.Tf2 Dd8 27.Dd5 Dh4 28.Kg2 h6 29.c6 bxc6 30.bxc6 Ph7 31.d7 Tf8 32.c7 Pf6 33.De6 Pxd7 34.Txd7 Tac8 35.Dxg6 Le5 36.Dxh6+ Dxh6 37.Lxh6 1-0.

In de voetsporen van de beroemde partij Ossip Bernstein - Miguel Najdorf, Montevideo 1954, 1-0. Prisma Schaakboek 5, pp. 79-83, Hans Bouwmeester, 1964, klik [hier](#).

Na een slijtageslag van negen ronden bleken Radoslaw Wojtaszek en Arkadi Naiditsch de twee spelers met de sterkste zenuwen. Zij eindigden op de gedeelde eerste plaats met 7 uit 9. Wojtaszek werd de winnaar van het Isle of Man Open door in het Armageddon-vluggertje Naiditsch van het bord te vegen. Een beker en 38.000 Engelse ponden vielen hem ten deel. Alina Kashlinskaya werd eerste bij de dames hetgeen een beker en 7.000 Engelse ponden waard was. In totaal twee bekens en 45.000 pond voor het echtpaar Alina en Radek.



pos.	titel	naam	score	pos.	titel	naam	score	totaal
10	IM	Kashlinskaya Alina	6	1	GM	Wojtaszek Radoslaw	7	13
29	GM	Kosteniuk Alexandra	5½	50	GM	Tregubov Pavel	5	10½
100	GM	Zhukova Natalia	4	3	GM	Grischuk Alexander	6½	10½
100	IM	Guramishvili Sopiko	4	10	GM	Giri Anish	6	10
120	WGM	Rapport Jovana	3½	10	GM	Rapport Richard	6	9½
140	IM	I'Ami Alina	3	29	GM	I'Ami Erwin	5½	8½
50	GM	Cramling Pia	5	120	GM	Bellon Lopez Juan M.	3½	8½
120	WGM	Lubbe Melanie	3½	72	IM	Lubbe Nikolas	4½	8
120	GM	Arakhamia-Grant Ketevan	3½	148	-	Grant Jonathan	2½	6

De resultaten van de negen echtparen die op het eiland Man meespeelden

Toen Fand Manannán opmerkte voelde ze diepe spijt en droefenis, en zij reciteerde dit gedicht: Zie de krijgshaftige zoon van Lir op de vlakten van Eogan Indber: Manannán, heer van de wereld. Ooit lag hij mij na aan het hart. Toen zou ik geweest hebben, maar mijn trotse geest is nu niet verliefd - liefde is een ijdel ding dat zonder erbij na te denken dwaas rond dwaalt. Toen Mannanán en ik in het zonnehuis in Dún Indber woonden dachten wij allebei dat wij zeer waarschijnlijk nooit uit elkaar zouden gaan. Toen de eerzame Mannanán met mij trouwde was ik een decente vrouw: hij won nimmer een van onze incidentele fidchell partijen. Toen de eerzame Mannanán met mij trouwde was ik een decente vrouw: hij gaf mij een gouden armband, de prijs om mij te laten blozen. Uit: 'The only jealousy of Emer'.

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 1)

[A] 1. ... Dxf4 0-1 (2. Dxf4 Ta1+, 3. Kh2 Lxe5)	[B] 1. ... Dd5 0-1 (dreigt Dxd1+ en Dxc2#) (2. Txd5 Tc1+ en mat)	[C] 1. Dxc6+ bxc6 2. Tb8# mat
---	---	---

Wit / zwart speelt en wint (blz. 12)

stelling 1 1. f4 exf3 (1. ... Ld6/c7, 2. Dd4+ 1-0) 2. Dh4+ 1-0 (2. ... Kg7, 3. Dxe7) (2. ... g5, 3. Dxc6# mat)	stelling 2 1. Lxe6 Txe6 2. Th8+ Kxh8 3. Th1+ Kg8 4. Th8+ Kxh8 5. Dh1+ Th6 6. Dxc6+ Kg8 7. Dh7# mat
stelling 3 1. ... Txc2+ 0-1 (2. Kxc2 Dg4+, 3. Pg3 Dxe6) (3. Kf2 Th2+, 4. Kf1 Dg2#) (3. Kf1 Df3+, 4. Kg1 Th1#)	stelling 4 1. Tf7 Kxf7 2. Pe5+ Ke8 3. Pxd7 Kxd7 4. Dxc7 1-0
stelling 5 1. Dd8+ Txd8 2. Txd8+ Pxd8 3. Tf8+ Kg7 4. Tg8# mat	stelling 6 1. ... Lxf2+ 0-1 (2. Dxf2 Dxe1+) (2. Kxf2 Dd4+)
stelling 7 1. Txe4 Txf3 (1. ... Tef8, 2. Dxf6 Txf6, 3. Txf6 dxe4, 4. Tf8+ Kxf8, 5. Pe6+) 2. Txe8+ Kf7 3. Tf8+ Kxf8 4. Pe6+ Ke7 5. Pxc7 1-0	stelling 8 1. ... Pxd3+ 0-1 (2. gxd3 Lh2+, 3. Kxh2 Dxf2+ en mat)

Extra problemen (blz. 9 en 36)

extra-1 1. f8L Kxe8 2. Dc8#	extra-2 1. Da8+ Db8 2. Dc6+ [a] 2. ... dxc6, 3. d7# [b] 2. ... Dc7, 3. Dxc7#	extra-3 1. La4 [a] 1. ... Kxd5, 2. Lb3# [b] 1. ... d6, 2. Pbc7# [c] 1. ... e4, 2. Dxe4# [d] 1. ... f6, 2. Pdc7# [e] 1. ... f5, 2. Dg8#	extra-4 1. Dc6! [a] 1. ... bxc6, 2. Tb8# [b] 1. ... a6, 2. Txa6# [c] 1. ... a5, 2. Ta6# [d] 1. ... Lxd7, 2. Dxb7# [e] 1. ... cxb6, 2. Dxc8# [f] 1. ... axb6, 2. Da4# (1. Da6? c6, en geen mat)
--	---	---	---

Agenda t/m maart 2019

december 2018

di	18 dec	[14] periode 2 - ronde 3 + zeskamp (ronde 2)	
di	25 dec	geen clubavond	
do	27 dec	Oliebollentoernooi (bij en met Botwinnik)	

januari 2019

di	1 jan	geen clubavond	
di	8 jan	[15] periode 2 - ronde 4	Promotie H1 - SHTV 1
do	10 jan		Raadsheer-Corbulo 1 - Promotie H3
di	15 jan	[16] periode 2 - ronde 5	
di	22 jan	[17] periode 2 - ronde 6	
di	29 jan	[18] periode 2 - ronde 7	
wo	30 jan		Haeghe Ooievaar 1 - Promotie H3

februari 2019

vr	1 feb		Scheve Toren 1 - Promotie H1
di	5 feb	[19] periode 2 - ronde 8	
za	9 feb		LSG 4 - Promotie K1 LSG 5 - Promotie K2
ma	11 feb		HSV 1 - Promotie H2
di	12 feb	[20] periode 2 - ronde 9 + zeskamp (ronde 3)	
ma	18 feb		DSC 6 - Promotie H4
di	19 feb	[21] periode 2 - ronde 10	Promotie H1 - Rijswijk 1
di	26 feb	[22] periode 2 - ronde 11	

maart 2019

di	5 mrt	[23] periode 2 - ronde 12	Promotie H3 - DSC 2
di	12 mrt	[24] periode 3 - ronde 1	Promotie H2 - SHTV 2 Promotie H4 - Novelty Destroyers 2
za	16 mrt		Promotie K1 - DSC 3 Promotie K2 - Erasmus 1
ma	18 mrt		DSC 1 - Promotie H1
di	19 mrt	Algemene Ledenvergadering	
di	26 mrt	[25] periode 3 - ronde 2	